

Universitetet
i Stavanger

HANDELHØGSKOLEN VED UIS
MASTEROPPGAVE

STUDIEPROGRAM:

Økonomi og administrasjon

OPPGAVEN ER SKREVET INNEN FØLGENDE
SPESIALISERINGSRETNING:

Økonomisk Analyse

ER OPPGAVEN KONFIDENSIELL?

(**NB!** Bruk rødt skjema ved konfidensiell oppgave)

TITTEL:

En undersøkelse av deltakelse og kostnader i barne- og ungdomsfotballen i Stavanger

ENGELSK TITTEL:

A review of participation and expenses in child- and youth football in Stavanger

FORFATTER(E)

Kandidatnummer:

4072

.....

4051

.....

Navn:

Aslak Ihle Vike

.....

Håvard Høie

.....

VEILEDER:

Kristoffer Wigestrands Eriksen

Forord

Denne masteroppgaven er skrevet i forbindelse med avslutning av studiet økonomi og administrasjon ved universitetet i Stavanger. Vi kjente hverandre godt fra før og har samarbeidet sammen på andre oppgaver så samarbeidet gjennom hele prosessen har vært godt. Arbeidet med selve oppgaven har vært utfordrende men samtidig gøy.

Vi var begge aktive i organisert idrett gjennom barne- og ungdomsårene. Samholdet og være del av et lag er noe vi begge satte stor pris på og føler er noe som vi vil ha nytte av i voksen alder. Konkurransen delen av idretten og måtte takle motgang er også noe vi ser tilbake på som positive erfaringer. At ikke alle har mulighet til å delta i organisert idrett å oppleve dette, eller faller fra før de får erfart alle de positive opplevelsene synes vi er veldig synd. Idrett, og spesielt fotball har en stor plass i hjertene vår og er noe vi brenner for, så valg av tema på denne masteroppgaven var ganske enkelt.

Vi vil rette en stor takk til Kristoffer W. Eriksen for god veiledning gjennom hele prosessen. Vi vil også rette en stor takk til Geir og alle andre hos NFF Rogaland for å ta oss imot med åpne armer og deres støtte for oppgaven vår. Retter også en takk til alle som har stilt til samtaler.

Forkortelser

NFF: Norges Fotball Forbund

NIF: Norges Idrettsforbund

SIF: Stavanger IF Fotball

Sammendrag

Denne oppgaven fokuserer på utviklingen av medlemstall, deltakelse og kostnader i barne- og ungdomsfotballen i Stavanger. Hensikten med denne oppgaven har vært å avdekke om det eksisterer forskjeller i deltakelse og kostnader for barne- og ungdomsfotballen mellom bydeler og klubber i Stavanger.

Gjennom vårt samarbeid med NFF Rogaland har vi fått tilgang til idrettsregistreringen som inneholder medlemsdata til alle idrettslagene i Norge. Fra idrettsregistreringen har vi hentet medlemstall fra 2001 til 2017 for klubbene tilhørende Stavanger kommune, som analyseres for å undersøke utviklingen i antall medlemmer. Videre måler vi antall deltakere opp mot befolkningstall for å undersøke den prosentvise andelen deltakere. Medlemstallene brukes videre til å undersøke et eventuelt frafall i overgangen fra barne- til ungdomsfotballen.

Opgaven er begrenset til kostnader kun direkte relatert til deltakelse i fotballen, medlemskontingent og treningsavgift. Vi har innhentet nyeste tilgjengelige kostnader fra alle relevante klubber. Ved å sammenligne kostnadene mot kostnader fra 2011 undersøkes det hvorvidt det har vært en kostnadsøkning.

For å besvare problemstillingen har vi inndelt klubbene i 3 grupper basert på utvalgte indikatorer relatert til inntekt fra levekårsundersøkelsen og inntektsdata fra SSB. Medlemstall, deltakelse og kostnader blir analysert for hver gruppe. Ved å sammenligne resultatene fra gruppene undersøkes det hvorvidt det foreligger lokale forskjeller i Stavanger.

Studien indikerer at kostnadene fra 2011 til 2019 har økt mer enn konsumprisindeksen for samme periode. Analysene av medlemstallene viser at medlemmer og prosentvis deltakelse i både barne- og ungdomsfotballen på tvers av kjønn har økt. Resultatene viser at jentene har opplevd en større vekst i antall medlemmer enn guttene. Videre viser studiet at gruppe 3 historisk har høyest frafall med en minkende trend. Gruppe 1 opplever motsatt trend, med økende frafall. Vi ser en sammenheng mellom hvilken gruppe klubbene tilhører og prisen på medlemskontingenten. Dette viser at kostnadsnivået relatert til deltakelse mulig reflekterer medianinntekten i det området klubben tilhører.

Innhold

Forord.....	II
Sammendrag	III
Figur- og tabelliste	VI
1. Innledning	1
1.1 Hovedfunn fra oppgaven.....	2
1.2 Oppgavens struktur	3
2. Bakgrunn og teori	4
2.1 Konsumentteori.....	4
2.1.1 Nettverkseksternaliteter	6
2.1.2 Peer effekter i deltakelse	8
2.2 Frafall.....	9
2.3 Levekårsundersøkelsen	10
2.4 Inntektsforskjeller	13
2.5 Skala for fattigdom	15
2.6 Medlemskontingent og treningsavgift	17
3. Relevant litteratur.....	18
3.1 Deltakelse og frafall	18
3.2 Kostnader	21
4. Data	25
4.1 Metodevalg	25
4.2 Datainnsamling	25
4.2.1 Idrettsregistreringen	25
4.2.2 Medlemskontingent.....	26
4.2.3 Innbyggertall og inntekt.....	28
4.3 Reliabilitet og validitet.....	29
4.4 Begrensninger av datasett	29
5. Resultater	31
5.1 Medlemskontingent.....	31
5.2 Endringer i medlemstall.....	34
5.2.1 Jenter	34
5.2.2 Gutter	35
5.3 Deltakelse i fotball for barn og unge.....	36

5.4 Frafall.....	38
5.5 Lokale forskjeller	42
5.5.1 Utvikling for de forskjellige gruppene.....	45
6. Diskusjon	49
7. Konklusjon.....	52
8. Referanser	54
9. Vedlegg.....	57
1. Gini-koeffisient bydeler Stavanger	57
2. Nettoinntekt hentet fra levekårsundersøkelsen med fokus på Madla.....	58
3. Medlemskontingent og treningsavgift	59
4. Historiske kostnader for fotballklubber i Stavanger	60
5. Medlemskontingent og treningsavgift	61
6. Medlemstall for jenter med vekst og befolkningsvekst	62
9. Medlemstall endringer for gruppe 2.....	64
10. Medlemstall endringer for gruppe 3.....	65

Figur- og tabelliste

FIGUR 1: ILLUSTRERER ETTERSPOØRSELSKURVEN (RIIS & MOEN, 2016, s. 60).....	5
FIGUR 2: ILLUSTRERER MULIGHETSOMRÅDET FOR KONSUM, (RIIS & MOEN, 2016, s. 69).....	5
FIGUR 3: VIRKNINGEN PÅ ETTERSPOØRSELEN AV BANDWAGON-EFFEKTEN. FRA (ANDREASSEN, BREDESEN, & THØGERSEN, 2016, s. 232) ..	7
FIGUR 4: FIGUREN ILLUSTRERER HVORDAN SNØBALLEFFEKTEN KAN PÅVIRKE EN BEDRIFT VED EN NY REFORM. (DAHL, LØKEN, & MOGSTAD, 2012, s. 28)	9
FIGUR 5: VISER DE ULIKE BEGRUNNELSENE FOR FRAFALL. (SEIPPEL, 2005, s. 40).....	10
FIGUR 6: ILLUSTRERER DE 70 LEVEKÅRSSONENE I STAVANGER KOMMUNE (STAVANGER KOMMUNE, 2017, s. 65)	12
FIGUR 7: FIGUREN ILLUSTRERER NORGES OG UTVALGTE NORSKE BYERS GINI-KOEFFISIENT DATA HENTET FRA: (SSB, 2018)	13
FIGUR 8: FIGUR ILLUSTRERER UTVIKLINGEN FOR FATTIGDOMSSKALA FRA 2005 TIL 2017 I STAVANGER. (SSB, 2018).....	16
FIGUR 9: FIGUREN ILLUSTRERER UTVIKLINGEN FOR BARN UNDER EU-SKALA FOR 60% UNDER MEDIANINNTekten FRA 2005 TIL 2017 I STAVANGERS BYDELER. HENTET FRA: (SSB, 2018).....	17
FIGUR 10: FIGUREN ILLUSTRERER MEDLEMSKONTINGENT FOR DE FORSKJELLIGE KLUBBENE I STAVANGER I 2019.	33
FIGUR 11: OVERSIKT OVER HVOR MANGE PROSENT SOM SPILLER FOTBALL I STAVANGER KOMMUNE.	36
FIGUR 12: HVILKEN PROSENTANDEL AV GUTTER SOM ER MEDLEM I EN IDRETTSKLUBB FORDELT MELLOM BARN OG UNGE.....	37
FIGUR 13: HVILKEN PROSENTANDEL AV JENTER SOM ER MEDLEM I EN IDRETTSKLUBB FORDELT MELLOM BARN OG UNGE.	38
FIGUR 14: FIGUREN ILLUSTRERER FRAFALLET MELLOM BARNE- OG UNGDOMSFOTBALL OG BASERER SEG PÅ UTREGNINGENE SOM BLIR FREMSTILT I TABELL 10.	41
FIGUR 15: FIGUREN ILLUSTRERER TRENDLINJEN FOR FRAFALLET FRA BARNEFOTBALL TIL UNGDOMSFOTBALL FOR DE FORSKJELLIGE GRUPPENE.	45
FIGUR 16: ILLUSTRERER UTVIKLINGEN FOR GRUPPENE VI HAR INNDELT KLUBBENE I BASERT PÅ ENDRINGEN I MEDLEMSTALL FOR JENTER 6 - 12 ÅR.	46
FIGUR 17: ILLUSTRERER UTVIKLINGEN FOR GRUPPENE VI HAR INNDELT KLUBBENE I BASERT PÅ ENDRINGEN I MEDLEMSTALL FOR JENTER 13 - 19 ÅR.	47
FIGUR 18: ILLUSTRERER UTVIKLINGEN FOR GRUPPENE VI HAR INNDELT KLUBBENE I BASERT PÅ ENDRINGEN I MEDLEMSTALL FOR GUTTER 6 - 12 ÅR.	47
FIGUR 19: ILLUSTRERER UTVIKLINGEN FOR GRUPPENE VI HAR INNDELT KLUBBENE I BASERT PÅ ENDRINGEN I MEDLEMSTALL FOR GUTTER 13 - 19 ÅR.	48
TABELL 1: ILLUSTRERER STAVANGERS BYDELER, BYDELENS KLUBBER OG MEDIANINNTekt FOR PAR MED BARN OG ENSLIGE MED BARN. (SSB, 2018)	14
TABELL 2: TABELLEN ILLUSTRERER DE FORSKJELLIGE KLUBBENE I STAVANGER, HVILKEN BYDEL KLUBBENE TILHØRER OG MEDLEMSTALL I BARNE- OG UNGDOMSAVDELING FOR 2017. KILDE: IDRETTSREGISTRERINGEN	26
TABELL 3: TABELLEN ILLUSTRERER MEDLEMSKONTINGENTEN FOR DE FORSKJELLIGE KLUBBENE OG FORSKJELLIG ALDER.	27
TABELL 4: ILLUSTRERER HVILKE KLUBBER SOM IKKE HAR LEVERT SINE MEDLEMSTALL FOR ENKELTE ÅR. KILDE: IDRETTSREGISTRERINGEN. ...	29
TABELL 5: TABELLEN VISER GJENNOMSNIITSPRISEN PÅ MEDLEMSKONTINGENT FOR BARNE- OG UNGDOMSFOTBALL I STAVANGER 2019. ...	31
TABELL 6: TABELLEN ILLUSTRERER I HVILKEN KOSTNADSKLASSE FOR MEDLEMSKONTINGENT OG TRENINGSAVGIFT I 2011 OG 2017 MED ENDRINGENE FRA 2011 TIL 2017 OG KOSTNADSØKNINGEN FRA BARNE- TIL UNGDOMSFOTBALL.	32
TABELL 7: ILLUSTRERER PROSENTVEKSTEN FOR JENTEFOTBALL I STAVANGER FRA 2001 TIL 2017 FRA ÅR TIL ÅR.	34
TABELL 8: ILLUSTRERER PROSENTVIS VEKST FOR GUTTEFOTBALL I STAVANGER FRA 2001 TIL 2017.	35
TABELL 9: FIGUREN ILLUSTRERER VÅR UTREGNING AV FRAFALL FRA BARNEFOTBALL TIL UNGDOMSFOTBALL. VI SAMMENLIGNER ET ÅRSKULL I 2001 OG SAMMENLIGNER DEM MED SAMME ÅRSKULL I 2008 NÅR DE SAMME BARN HAR BYTTET OVER TIL UNGDOMSFOTBALL. ...	39
TABELL 10: FIGUREN ILLUSTRERER VÅR UTREGNING AV FRAFALL FRA BARNEFOTBALL TIL UNGDOMSFOTBALL. KOLONNEN LENGST TIL VENSTRE VISER ÅRSTALLET FRAFALLET ER BEREGNET FOR.	40
TABELL 11: ILLUSTRERER TRENINGSAVGIFT OG KOSTNADER TIL DE FORSKJELLIGE KLUBBENE I STAVANGER. INNDELINGEN ER BASERT PÅ INDIKATORER HENTET FRA LEVEKÅRSUNDERSØKELSEN.....	44

1. Innledning

NIF er Norges største frivillige organisasjon, hvor NFF med sine 377 841 medlemmer i 2017 er det største særforbundet i NIF (Norges Fotballforbund, 2018). Dette gjør fotball til den største idretten i Norge målt i antall medlemmer. Med så høye medlemstall er det rimelig å anta at fotball har en stor rolle i barn og unges hverdag. Kulturdepartementet (2012) har satt som et overordnet mål om å legge til rette for at alle som ønsker å drive med idrett skal ha muligheten, og at det er viktig at staten prioriterer barn og unge. Godene fra å delta i idrett er mange, og i melding til Stortinget 26 (Kulturdepartementet, 2012) presiseres det at idretten gir mulighet for å kjenne mestring, fysisk og psykisk utvikling, samtidig som det gir et sosialt fellesskap for barn og unge å delta i.

De siste årene har kostnader, deltakelse og frafall i barne- og ungdomsfotballen blitt et omdiskutert tema. Generalsekretær i NIF, Karen Kvalevåg har sagt at «Klasseskillet i Norge er økende. Det er også et problem innen idretten» (Laugaland, Schibevaag, & Rørvik, 2018). I den samme artikkelen forteller daglig leder for Brodd FK, Øyvind Jacobsen at det er flere som er nervøse for å starte på grunn av de høye kostnadene. I en artikkel fra VG (2015) med overskriften: «Barneidretts-debatten: Halvparten sluttet da regningene kom», kommer det frem at foreldre reagerer voldsomt på prisen i barnefotball. Et eksempel som blir trukket frem viser til 13 år gamle gutter i Stabæk hvor det koster rundt 15 000,- i året for å spille fotball. I 2017 fikk et Facebook innlegg fra Frode Lia, tidligere direktør i fotballmagasinet Josimar, mye omtale i mediene. Her hevdet Lia at prisen på treningsavgift og andre eventuelle tilbud har økt betraktelig de siste årene og at det ikke er uvanlig at det koster opp mot 40 000,- i året for å ha unge i fotballen (Johannessen & Rørtveit, 2017). I 2017 skrev Stavanger Aftenblad artikkelen «Foreldre reagerer på Vikings kraftige prisøkning» hvor det kommer frem at treningsavgiften har økt fra 2 500,- til 6 000,- for 14 åringer i Viking. På toppen av dette kommer også medlemskontingenten på 1 800,- og 600,- i dugnadsavgift (Nilssen, 2017).

Umiddelbart får en inntrykk av at det er en lite ønskelig utvikling i barne- og ungdomsfotballen med økende kostnader, høyt frafall og barn som aldri starter med fotball. Dette gir et bilde av barne- og ungdomsfotballen som er stikk i strid med våre erfaringer fra å spille fotball i oppveksten, noe som motiverte oss til å skrive denne oppgaven. Samtidig viser

levekårsundersøkelsen (2017) at forskjellen mellom de bydelssonene med størst og minst utfordringer i Stavanger er økende. I sammenheng med et eventuelt klasseskille i fotballen vil dette være en negativt utvikling for breddefotballen, og mest sannsynlig påvirke muligheten til deltakelse for de dårligst stilte i samfunnet. Alle godene som idretten gir, som vi selv har erfart, er goder alle barn og unge burde ha muligheten til å oppleve. Dette motiverte oss til å fokusere på lokale forskjeller i oppgaven.

Vi vil i denne oppgaven undersøke utviklingen av medlemstallene og frafallet for fotballen, samt forsøke å finne svar på om kostnadene har økt like mye som eksemplene fra aviser og sosiale medier ovenfor gir uttrykk for. Vi har valgt å avgrense oppgaven vår til fotballklubbene tilhørende Stavanger kommune. Bakgrunnen for dette valget er blant annet vår tilhørighet til regionen med en interesse for hvordan ikke bare fotballen, men samfunnet utvikler seg lokalt. I våre forberedelser fant vi ingen tidligere forskning på medlemstall og kostnader for fotballen i Stavanger. For å kartlegge ulikheter mellom bydeler tar vi i bruk levekårsundersøkelsen og data fra SSB om inntekt. Deretter vil vi analysere utviklingen av medlemstall, deltakelse og kostnader mellom bydelene med sine tilhørende klubber for å undersøke om det eksisterer lokale forskjeller. Videre har vi avgrenset oppgaven til å omhandle barne- og ungdomsfotballen ettersom dette er den relevante målgruppen hvor kostnader og frafall har størst påvirkning.

Vår problemstilling er følgende:

«Er det lokale forskjeller i deltakelse og kostnader for barne- og ungdomsfotballen innad i Stavanger Kommune? En analyse av medlemstallene og kostnader relatert til deltakelse for barne- og ungdomsfotballen i Stavanger Kommune.»

1.1 Hovedfunn fra oppgaven

Studien vår viser at medlemstallene i barne- og ungdomsfotballen har økt både for jenter og gutter i perioden 2001 til 2017. Den prosentvise deltakelsen, andelen som spiller fotball har også økt for både barn og ungdom på tvers av kjønn i samme perioden. Vi har undersøkt frafall, hvor vi har funnet en økning fra 2008 til 2017 fra barnefotballen til ungdomsfotballen. Videre finner vi at medlemskontingenten fra 2011 til 2017 har økt mer enn konsumprisindeksen for samme periode. Analysene om lokale forskjeller viser at medlemskontingenten reflekterer bydelssonene sin inntekt. Frafallet var tidligere størst for klubber med tilhørighet til bydelssoner med lavere inntekt og størst andel barn i lavinntektshusholdninger, men med en minkende trend.

1.2 Oppgavens struktur

For å forstå hvordan medlemstallene vil endre seg etter eventuelle kostandsendringer relatert til deltakelse i fotballen ser vi nærmere på konsumentteori, nettverkseksternaliteter og peer effekter i teoridelen. Videre i bakgrunn og teorikapittelet presenterer vi bakgrunnsinformasjon som levekårsundersøkelsen, inntekt- og inntektsforskjeller i Stavanger og skalaer for fattigdom. Dette er bakgrunnsinformasjon som hjelper oss å besvare problemstillingen og som analyser senere i oppgaven baserer seg på.

Videre i kapittel 3 presenteres funnene fra tidligere studier om deltakelse, frafall og kostnader innenfor idretten og hvordan oppgaven vår bidrar til forskningen innenfor dette temaet.

I kapittel 4 presenteres valg av metode og datainnsamling for å besvare problemstillingen. Videre i kapittelet beskrives de ulike databasene og hvordan data er innhentet. Avslutningsvis i kapittelet forklares ulike begrensninger av datasettene.

Resultatene fra datainnsamlingen presenteres i kapittel 5. Først gjennomføres det analyser for å undersøke kostnadsendringer. Videre undersøkes utviklingen i medlemstall for hele Stavanger presenteres kategorisk mellom alder og kjønn. Deretter presenteres en analyse av frafall fra barne- til ungdomsfotballen. For å undersøke utviklingen lokalt deler vi her alle klubbene inn i tre grupper og presenterer medlemsutvikling, frafall og kostnadsnivå for hver gruppe.

I kapittel 6 gjøres det videre diskusjoner av funn og resultater fra kapittel 5. Funnene blir drøftet i lys av bakgrunnsinformasjon og teori.

Avslutningsvis presenteres våre endelige konklusjon i kapittel 7.

2. Bakgrunn og teori

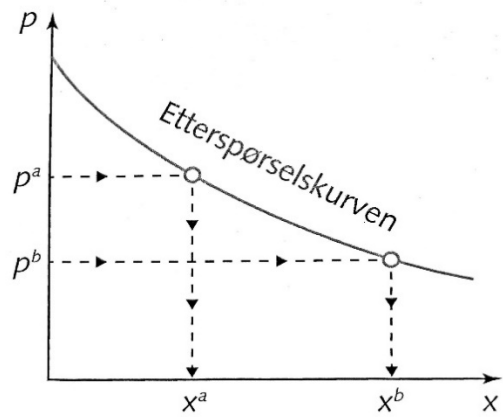
I dette kapitlet presenterer vi det teoretiske grunnlaget og bakgrunnsinformasjon som oppgaven bygger videre på. Først vil vi presentere grunnleggende konsumentteori med generelle tanker rundt tilbud og etterspørsel. Dette vil gi oss en bedre forståelse av hvordan kostnadsendringer kan påvirke deltakelsen. Deretter ser vi på nettverkseksternaliteter og peer effekt for å forstå hvordan deltakelse kan bli påvirket. Videre presenterer vi relevant bakgrunnsinformasjon som sammen danner grunnlaget for resultatene og analysene våre senere.

2.1 Konsumentteori

Konsumentteori handler om konsumentens valg av goder. En konsument blir i Andreassen, Bredeesen og Thøgersen (2016, s. 182) beskrevet som en enkeltperson eller en husholdning som kjøper goder. Det er ingen spesifikke krav til hva som kan klassifiseres som en husholdning, men kun et krav om at husholdningen eller personen har ett budsjett til disposisjon.

Tilbud og etterspørsel står sentralt i konsumentteori og har en naturlig forklaring ved at konsumenten etterspør et gode som markedet tilbyr. Det er lett å tenke på det som at konsumenten kjøper en vare i butikken, men det kan brukes til mye mer. Fotballklubber tilbyr organisert fotball som et gode eller tjeneste som barn og unge etterspør. De forskjellige klubbene er avhengig av at barn og unge etterspør deres tilbud for å kunne drive et lag.

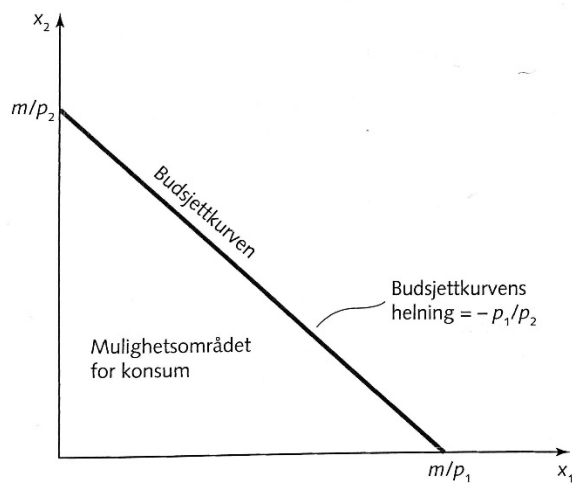
Etterspørselskurven for individet viser en fallende kurve, dvs. at etterspørselen etter et gode synker hvis prisen stiger. Dette er forklarende ved at individet har en begrenset inntekt og hvis en fortsetter å kjøpe samme antall etter økt pris vil det ta en større del av inntekten en har disponibel. (Riis & Moen, 2016, s. 59)

Figur 1: Illustrerer etterspørselskurven (Riis & Moen, 2016, s. 60)

Figur 1, hentet fra Riis og Moen (2016, s. 60), viser hvor mye konsumenten etterspør ett gode gitt prisen på godet. Hvis kostnadene for å delta i fotball har økt sier konsumentteorien at etterspørselen, altså medlemstallene vil synke. På den andre siden vil medlemstallene øke hvis vi finner at kostnadene for deltakelse har sunket.

Husholdningen har et begrenset budsjett til disposisjon hvor forbrukskombinasjonen de kan finansiere ligger innenfor mulighetsområdet. Budsjettkurven viser det maksimale forbruket husholdningen kan ha når de bruker hele inntekten. (Riis & Moen, 2016, s. 68)

Figur 2: Illustrerer mulighetsområdet for konsum, (Riis & Moen, 2016, s. 69)

Hvordan husholdningen reagerer på endring i inntekt og pris kan vises og forklares ved skift i budsjettkurven. Økt inntekt, gitt at prisene er uendret gir budsjettlinjen et parallelt skyv utover i diagrammet og husholdningen kan øke forbruket sitt. Motsatt effekt får vi ved en inntektsreduksjon der budsjettkurven skyves parallelt innover. Ved økte priser, gitt at inntekten er uendret det en sving innover og en brattere budsjettkurve, noe som resulterer i at husholdningen kan forbruke mindre av det gitte godet (Dedekam jr., 2002, s. 78).

Elastisitet er et begrep som brukes til å forklare hvordan etterspørselen reagerer på endringer i pris og inntekt. Elastisitet måles i prosent, og inntektselastisiteten måler hvor mye etterspørselen endres når inntekten øker med en prosent (Dedekam jr., 2002, s. 93). Det samme gjelder for elastisitet knyttet til prisendringer, som beskriver hvor mye etterspørselen endres når prisen på et gode øker med en prosent (Dedekam jr., 2002, s. 101).

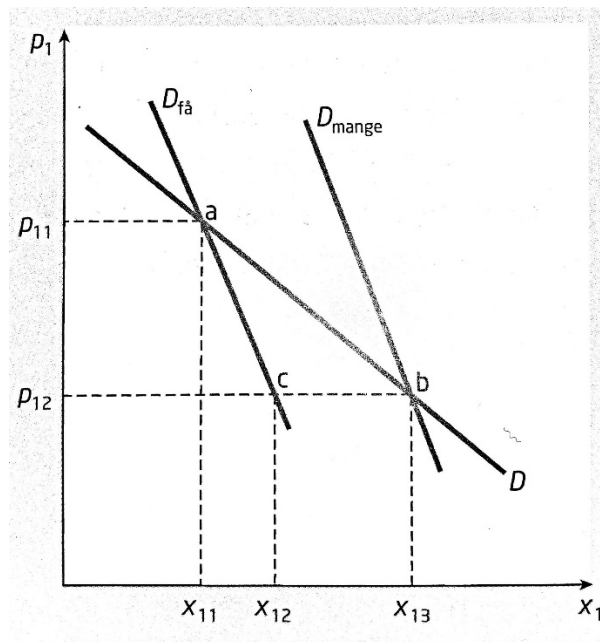
2.1.1 Nettverkseksternaliteter

Foreløpig har vi antatt at etterspørselen etter et gode er individuelt, med andre ord at etterspørsel etter et gode avhenger av en persons inntekt og prisen av godet. Det avhenger derimot ikke av andre personers etterspørsel av det samme godet. Ved å summere de individuelle etterspørselskurvene har en med denne antakelsen fått hele markedets etterspørselskurve.

Nettverkseksternalitet eksisterer når en persons etterspørsel for et gode derimot kan bli påvirket av hvor mange andre personer som har kjøpt det samme godet (Pindyck & Rubinfeld, 2015, s. 159). Nettverkseksternalitet er et begrep som omhandler karakteriseringen av konsumentgoder hvor attraktiviteten for en konsument avhenger av om andre konsumenter kjøper det samme godet (Riis & Moen, 2016, s. 258). Det finnes både positive og negative nettverkseksternaliteter. Positive nettverkseksternaliteter eksisterer når en persons etterspørsel etter et gode øker med antallet andre som etterspør godet. Negative eksternaliteter eksisterer ved den motsatte effekten, der etterspørselen synker jo flere andre som etterspør godet (Pindyck & Rubinfeld, 2015, s. 159).

Et eksempel på en positiv nettverkseksternalitet er bandwagon-effekten. Bandwagon-effekten, eller naboeffekten betyr at vår egen etterspørsel blir påvirket i positiv retning av det andre etterspør. Denne effekten er veldig tydelig når det kommer til eksempelvis klær og sko, når en ser hvor populære ulike merker og modeller blir fordi de er «inn» og «alle» andre bruker dem. Det at mange andre kjøper godet øker nytten av godet for konsumenten, og konsumentens etterspørsel etter dette godet er da avhengig av hvor mange andre som har kjøpt det (Andreassen,

Bredesen, & Thøgersen, 2016, s. 231). Spesielt blant barn og unge antar vi at bandwagon-effekten er sterk, da en som ung ofte blir påvirket av hva som er populært. Hvis alle vennene i klassen og i nabolaget spiller fotball vil det være rimelig å anta at det og selv å spille fotball har en økt nytte.

Figur 3: Virkningen på etterspørselen av bandwagon-effekten. Fra (Andreassen, Bredesen, & Thøgersen, 2016, s. 232)

I figur 3 over har vi to etterspørselskurver, $D_{få}$ og D_{mange} . Disse to etterspørselskurvene viser forskjellen i etterspørsel av at konsumenten tror det er få eller mange som benytter ett gode. Hvis konsumenten tror det er mange som vil benytte ett gode vil han havne på D_{mange} kurven og vice versa. Bandwagon-effekten gir oss altså ett skift til høyre i etterspørselen når flere konsumenter benytter godet. (Andreassen, Bredesen, & Thøgersen, 2016, s. 232)

Konsumenten vil tilpasse seg i punkt a når prisen på godet er p_{11} og han antar at få andre vil benytte godet, og vil da etterspørre x_{11} av godet. Reduseres prisen på godet til p_{12} samtidig som konsumenten tror at mange andre kommer til å benytte godet vil konsumenten flytte- og tilpasse seg punk b og etterspørre x_{13} av godet. Slår en sammen punktene a og b i figur 3 får en etterspørselskurven D. Uten bandwagon-effekten vil en prisreduksjon fra p_{11} til p_{12} øke etterspørselen fra x_{11} til x_{12} og konsumenten vil tilpasse seg i punkt c. Det er bandwagon-

effekten som gir det ekstra høyreskiftet og øker etterspørselen til x_{13} , noe som gjør at vi med denne effekten får en mer elastisk etterspørselsfunksjon.

2.1.2 Peer effekter i deltakelse

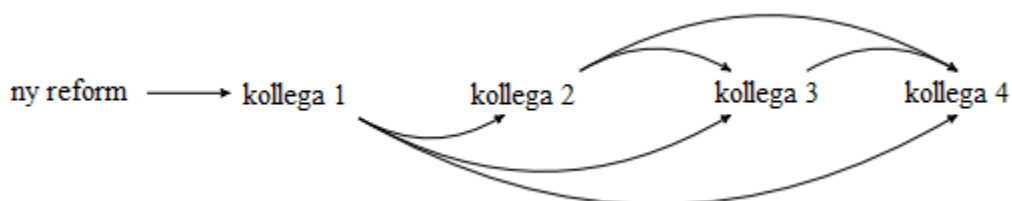
Peer effekt i deltakelse eksisterer når én persons handling påvirker handlingen til andre personer i den samme sosiale gruppen (Dahl, Løken, & Mogstad, 2012). I et forsøk på å undersøke hvordan peer effekt kan påvirke deltakelse gjennomførte Dahl, Løken og Mogstad (2012) en studie på menn og deres bruk av fødselspermisjon. I 1993 innførte Norge en ny reform hvor fire av de 42 ukene som gis til fødselspermisjon ble reservert for fedre. Før 1993 tok fedrene ut lite eller ingen permisjon. Når loven ble innført økte andelen fedre som tok ut permisjon fra 3% til 35% det samme året. I 2006 var det nesten 70% av fedrene som tok ut permisjon.

Studiet blir oppsummert ved fire forskjellige funn. Først fant studiet fant var sterke bevis for peer effekter for deltakelse i både familienettverk og på arbeidsplassen. Om den første mannlige kollegaen i et firma, kollega 1, valgte å ta ut fødselspermisjon etter reformen økte sannsynligheten med 11% for at neste mannlige kollega i bedriften, kollega 2, også ville ta ut fødselspermisjon. I familienettverket fant en den samme utviklingen, hvor bror nummer 1 tok ut permisjon etter reformen øker sannsynligheten med 15% for at bror 2 også vil ta ut fødselspermisjon.

Det neste studiet fant var at til mer informasjon en mann fikk om hvilke reaksjoner et valg vil få, desto større sannsynlighet var det for at samme mannen tok ut permisjon. Studiet finner også at når det er svakere nettverk har ikke peer effekten noe påvirkning, men ved et sterkt nettverk vil peer effekten ha en større påvirkning.

Det fjerde og siste funnet i studiet handler om hvordan peer effekten blir amplifisert over tid som igjen fører til en såkalt snøballeffekt. Snøballeffekten blir illustrert i figur 4, hvor vi har et arbeidsmiljø med fire kollegaer. Snøballeffekten for dette studiet startet når den nye reformen ble iverksatt. Den første som blir påvirket av den nye reformen er kollega 1 som velger å ta tilbudet om farspermisjon. Når den neste kollegaen (kollega 2) får barn vil han bli direkte påvirket av valget til kollega 1. Når neste kollega får barn, kollega 3, vil han bli påvirket av både kollega 1 og kollega 2. Vi ser da at snøballeffekten har begynt å forstørre seg nå som kollegaene blir påvirket av flere. Neste person som får barn, kollega 4, blir da påvirket av alle de tidligere kollegaene nå som snøballeffekten har amplifisert seg videre. Den totale effekten kan da bli

direkte rettet til den første kollegaen som tok ut farspermisjon. Snøballeffekten utvikler seg innad i dette nettverket og når kollega 3 har fått barn står den for over 50% av den totale peer effekten. Innflytelsen fra den originale kollega 1 vil forsvinne over tid, men på grunn av snøballeffekten vil denne innflytelsen fortsette å påvirke de nye kollegaene i firmaet inn i fremtiden.

Figur 4: Figuren illustrerer hvordan snøballeffekten kan påvirke en bedrift ved en ny reform. (Dahl, Løken, & Mogstad, 2012, s. 28)

Studiet finner at familie og kollegaer kan være viktige nettverk for deltakelse. Det finner også at peer effekter kan ha en lang påvirkning på deltakelse. Spesielt kan det ha innvirkninger med nye tilbud som kommer og nettverket vil da ha en viktig rolle for å fordele informasjon som kan være nyttig.

2.2 Frafall

Det er flere årsaker til at barn og unge faller ut av idretten, og når det gjelder idrett er det viktig å skille mellom frivillig og ufrivillig frafall. Noen av årsakene til frafall forekommer naturlig av at en flytter, blir skadet eller at idretten tar for mye tid. Dette, sammen med kostnader, kan vi kategorisere som ufrivillig frafall. Når en idrett blir for dyr er det et ufrivillig frafall ettersom personen ikke lengre har mulighet til å betale for deltakelse i idretten. Frivillig frafall kan også komme av naturlige årsaker, som nye interesser eller nye venner. Det kan også forekomme på grunn av sportslige årsaker som for eksempel at en spiller ikke får nok spilletid (Seippel, 2005).

Figur 5 henter fra Seippel (2005) illustrerer de forskjellige årsakene til frafall i idretten.

	Valgt	Påtvunget
Internt i idretten	For alvorlig, høye krav For lite alvorlig For lite spilletid Dårlige trenere Sosiale forhold Ulike idretter Ikke gøy Venner slutter Mangel på medbestemmelse (frustrerende eller ei)	Skader Pris Tar for mye tid
Ekstern i forhold til idretten	Andre interesser Venner (nye)	Flyttet Studier Jobb Familie

Figur 5: Viser de ulike begrunnelsene for frafall. (Seippel, 2005, s. 40)

En av konsekvensene til frafall i idretten og grunnene til at det er så stort fokus på det er at en potensielt går glipp av de godene en forbinder med deltakelse i idretten innebærer. Seippel (2005) har knyttet fire goder opp mot deltakelse i idretten. Deltakelse i et idrettslag fører til økt *fysisk aktivitet*. Fordelene med fysisk aktivitet for unge er flere og bidrar til bedre fysisk og psykisk helse (Kvam, 2016; Helsenorge, 2019). Idretten bidrar også med *trivsel og glede*, i tillegg til muligheten til å bidra i et *Sosialt miljø*. En får muligheten til å sosialisere seg med andre personer som videre potensielt vil bygge vennskap og samhold innad i gruppen. Det er også en god mulighet for integrering. Det siste gode fra idretten er at den bidrar til *sosialt kapital* som i en større grad gjelder for de som tar del i den frivillige delen av et idrettslag.

2.3 Levekårsundersøkelsen

Levekårsundersøkelsen er en undersøkelse av deler av befolkningen innenfor et gitt tidsrom. Det er flere felt som blir undersøkt, inkludert fattigdom, boforhold, arbeidslivet, forbruk, kriminalitet etc. Det brukes av kommuner for å se hvor det er nødvendig å sette inn tiltak for å forebygge eller forhindre uønskede trender innad i samfunnet (Stavanger kommune, 2017, s. 4).

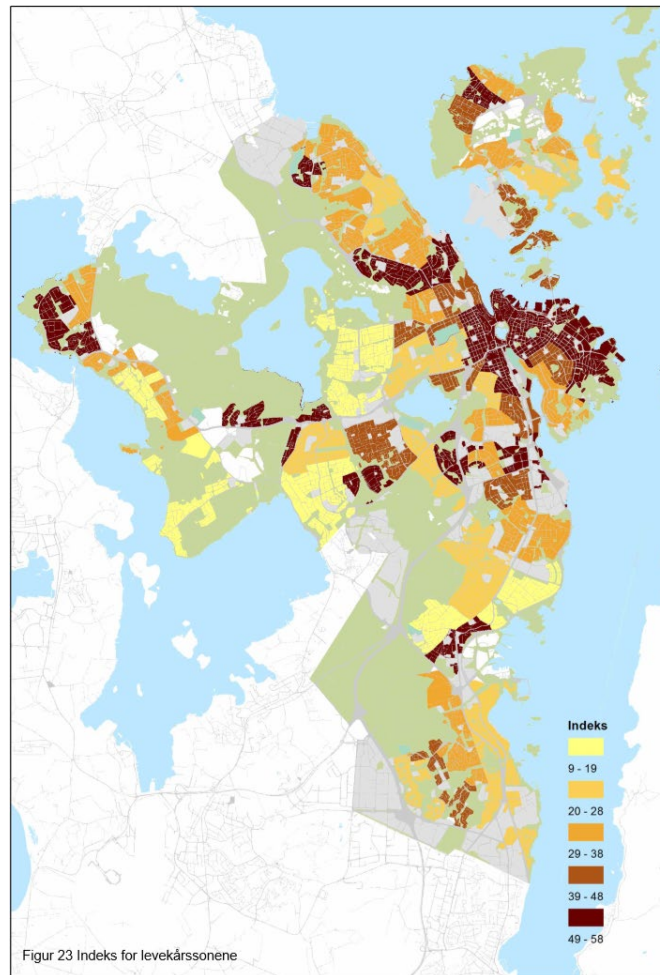
Stavanger kommune er inndelt i syv bydeler, : Eiganes og Våland, Hillevåg, Hinna, Hundvåg, Madla, Storhaug og Tasta (Stavanger kommune, u.d.). For å gi et bilde over situasjonen i

bydelene bruker vi levekårsundersøkelsen for Stavanger fra 2017. Undersøkelsen bruker tall fra 2014 og deler kommunen inn i 70 soner for å gi en detaljert oversikt. Hele befolkningen blir detaljert kartlagt ved hjelp av 21 indikatorer og utviklingen blir fulgt av en undersøkelse annen hvert år (Stavanger kommune, 2017, s. 4). Indikatorene gir informasjon om fem levekårskomponenter: befolkningssammensetning, utdanning, inntekt, sosiale og helsemessige forhold og flyttinger (Stavanger kommune, 2017, s. 4). Undersøkelsen gir et bilde av situasjonen før nedgangen i oljesektoren, da den bruker tall fra 2014 (Stavanger kommune, 2017, s. 62), men i 2017 tydet det på en lignende optimisme som i 2014 grunnet lavere arbeidsledighet og høye vekstforventninger (Løvås & Ånestad, 2019).

Stavanger Kommune (2017) viser at:

Hovedfunnene fra tidligere undersøkelser ligger fast. Levekårsfordelingen i Stavanger er ikke knyttet til bydelsgrenser eller et klart øst/vest-skill. Stavanger har en lappetepppestruktur med ujevn fordeling av levekår. Av de fjorten levekårssonene med størst utfordringer ligger fem i Storhaug bydel, tre i Hillevåg bydel, tre i Eiganes og Våland bydel og enhver i Hundvåg, Tasta og Madla bydeler (Stavanger kommune, 2017, s. 62).

Selv om det er mye ut- og innflytting og store utskiftninger av innbyggere i mange av sonene er levekårssituasjonen i Stavanger per nå stabil. Indikatorene viser at innflytterne har tilsvarende ressurser som utflytterne (Stavanger kommune, 2017, s. 62). Figur 6 er hentet fra levekårsundersøkelsen (2017, s. 65) og viser det samlede levekårsbilde for hele Stavanger kommune og alle de 70 sonene.

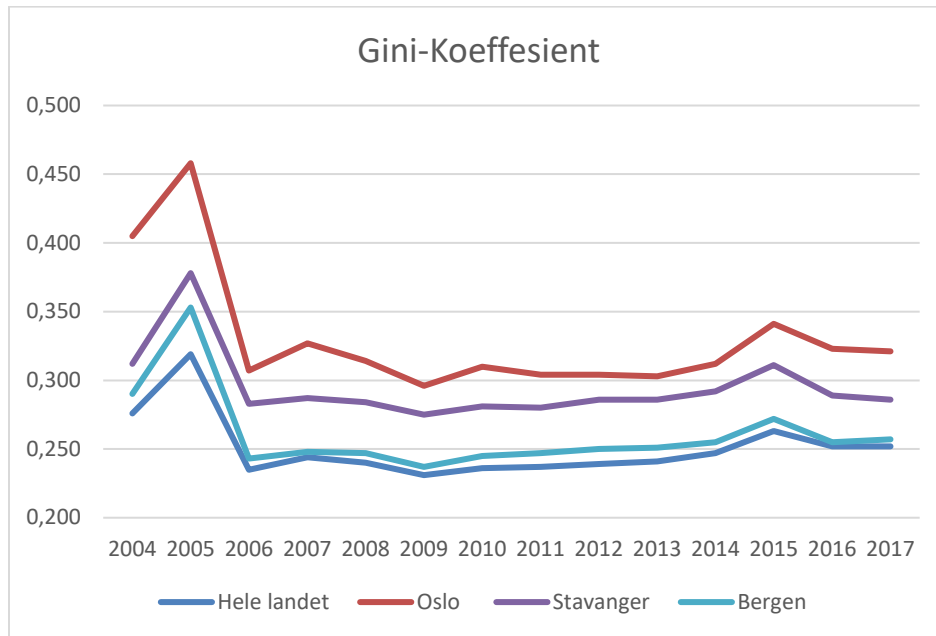
Figur 6: Illustrerer de 70 levekårssonene i Stavanger kommune (Stavanger kommune, 2017, s. 65)

Figur 6 illustrerer de 70 levekårssonene som kommunen er delt inn i og for hver indikator i indeksen er de rangert med en verdi fra 1 til 70. Det er 21 ulike indikatorer som utgjør den samlede indeksen for levekår. Hvis en levekårssone får verdi 1 på en indikator betyr det at den kommer mest gunstig ut, mens en verdi på 70 er minst gunstig. Figur 6 viser den gjennomsnittlige rangeringen der desto høyere verdi desto mindre gunstige levekår sammenlignet med de andre levekårssonene. Dette kan også ses i figur 6 ved fargekoder; høy verdi er markert med mørkere brunfarge, mens lav verdi er markert med lys farge (Stavanger kommune, 2017, s. 62).

2.4 Inntektsforskjeller

Dette underkapittelet tar for seg gini-koeffisienten og medianinntekten i Stavanger. Gini-koeffisienten blir brukt for å måle inntektsulikhet i en befolkning (Tuv & Epland, 2019). Først vil vi presentere gini-koeffisienten til Stavanger, noen utvalgte storbyer og Norge som helhet for å måle inntektsulikheten i Stavanger opp mot resten av landet. Deretter ser vi på gini-koeffisienten mellom bydelene innad i Stavanger kommune. Videre presenteres en oversikt over medianinntekten til Stavangers syv bydeler og oppgaven vil gå nærmere inn på inntektsforskjellene innad i bydelene.

Gini-koeffisienten er angitt mellom 0 og 1. En gini-koeffisient på 1 betyr at kun én person får all inntekten og formuen mens en gini-koeffisient på 0 betyr at alle har lik formue og inntekt. Om gini-koeffisienten øker innebærer det at inntektsforskjellene øker (SSB, u.d.). Gini-koeffisienten i Norge ligger på rundt 0,25. Figur 7 viser noen utvalgte kommuner sin gini-koeffisient sammenlignet med hele landet. Når en ser på den gjennomsnittlige gini-koeffisienten fra 2004 til 2017 havner Oslo høyest på listen. I figur 7 under har Stavanger nest høyest gini-koeffisient, lavere enn Oslo men høyere enn Bergen og hele landet.

Figur 7: Figuren illustrerer Norges og utvalgte norske byers Gini-koeffisient
Data hentet fra: (SSB, 2018)

Gini-koeffisienten for bydelene i Stavanger kan observeres i vedlegg 1. Vedlegg 1 viser at utviklingen til de forskjellige bydelene er relativt stabil og forskjellen mellom bydelene har heller ikke endret seg nevneverdig siden 2004. På topp finner vi bydelen Eiganes og Våland, hvor det er størst ulikhet i inntekt og formue i Stavanger. Videre kan en observere at bydelen Madla, Storhaug og Hinna har holdt seg på en relativt lik linje og det samme kan sies om bydelene Tasta, Hundvåg og Hillevåg som har hatt en lik utvikling.

I tabell 1 kan en se bydelene i Stavanger sammen med tilhørende klubber og bydelens medianinntekt for par med barn og enslige med barn. Vi har valgt å kun presentere disse da det er de eneste husholdningene som er relevante for vår studie.

Bydel	Klubber	Medianinntekt etter skatt (par med barn)	Medianinntekt etter skatt (enslig med barn)
Hundvåg	Buøy og Hundvåg	861 000	416 000
Tasta	Vardeneset, Pol og Tasta	896 000	419 000
Eiganes og Våland	Viking, Vidar og SIF	978 000	439 000
Madla	Madla, Sunde	926 000	448 000
Storhaug	Brodd	808 000	409 000
Hillevåg	Jarl, Tjensvoll, SIF	824 000	431 000
Hinna	Vaulen, Hinna og F&G	957 000	481 000

Tabell 1: Illustrerer Stavangers bydeler, bydelens klubber og medianinntekt for par med barn og enslige med barn. (SSB, 2018)

Tabell 1 viser at det er inntektsforskjeller bydelene seg imellom i Stavanger. I tabellen kan en observere at det er bydelen Eiganes og Våland som har høyest medianinntekt for par med barn og Hinna er den bydelen med høyest medianinntekt for enslige med barn. Storhaug er bydelen med lavest medianinntekt for både par med barn og enslig med barn.

Fra tabell 1 ser vi at klubbene Madla og Sunde er tilhørende Madla bydel og at Madla er blant bydelene med høyest medianinntekt, både for par og enslige med barn. I vedlegg 2 som er hentet fra levekårsundersøkelsen vises nettoinntekten til utvalgte bydelssoner i Madla bydel. Madla er den neste største bydelen i areal og inneholder mange bydelssoner med høy medianinntekt, samtidig som to av de bydelssonene som har lavest medianinntekt i Stavanger ligger i Madla

bydel. Bydelssonene Smiodden og Jernaldergården i Madla bydel har en medianinntekt på mellom 309 700,- og 342 500,- samtidig som bydelssonene Madlamark og Madlalia i Madla bydel har en medianinntekt mellom 461 001,- og 520 900,-. Vi ser da en forskjell på mellom 118 500,- til 211 200,- i netto medianinntekt mellom disse bydelssonene. Smiodden er en av bydelssonene klubben Sunde rekrutterer barn fra mens klubben Madla rekrutterer barn fra blant annet Madlamark, Madlalia og Jernaldergården. Klubbene rekrutterer selvfølgelig fra mange ulike områder med varierende inntekt, men dette viser at klubber har varierende utfordringer ut ifra hvilke bydelssoner de rekrutterer fra.

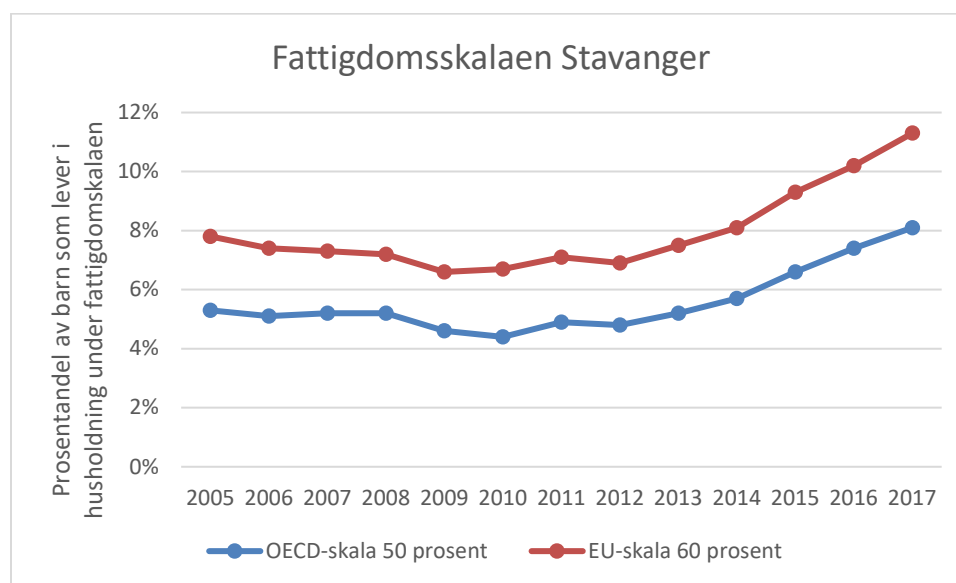
2.5 Skala for fattigdom

Definisjonen på det å være fattig varierer fra land til land. Fattigdom defineres ved at en har for lite penger og for lite livsviktige ressurser for å leve et verdig liv. Vanligvis skilles det mellom to kategorier, absolutt fattigdom og relativ fattigdom. Med absolutt fattigdom tenkes det at en ikke får dekket de nødvendige ressursene som mat, hus og helsetjenester. I Norge bruker vi derimot begrepet relativ fattigdom (Lind, 2017). Med relativ fattigdom ser vi på fattigdom sett opp mot resten av befolkningen i landet ditt. Er en relativ fattig har en nok ressurser til mat og husly men har ikke muligheten til å delta i samfunnet på lik linje med resten av befolkningen, i form av fritidsaktiviteter eller andre aktiviteter som er normalt i samfunnet vi lever i (Lind, 2017).

For måling av fattigdom brukes det to forskjellige skalaer: EU og OECD-skalaene. OECD-skalaen velger oftest 50% av medianinntekten som sin lavinntektsgrense. Dette betyr at en gitt husholdning i Norge med inntekt 50% lavere enn medianinntekten for alle husholdninger i Norge per definisjon er en lavinntektshusholdning ifølge OECD-skalaen. For å kunne sammenligne husholdninger med et annerledes antall beboere vektes hver person forskjellig. I OECD sin skala vektes den første voksne med 1 poeng, den neste voksne personen i huset vektes 0,7 poeng mens barn vektes 0,5 poeng. Dette betyr at en husholdning med to voksne og to barn totalt har 2,7 poeng. Denne familien trenger dermed en inntekt tilsvarende 2,7 ganger det en enslig voksen trenger for å ha samme økonomiske levestandard. EU-skalaen er en modernisering av OECD-skalaen og bruker oftest 60% av medianinntekten. Her vektes den andre voksne 0,5 poeng og barn 0,3 poeng. For EU-skalaen trenger en tobarnsfamilie 2,1 ganger mer inntekt som en enslig har for å ha samme levestandard (SSB). Begge skalaene legger ulik vekt på hvilke stordriftsfordeler husholdningen oppnår ved at flere bor sammen når det kommer til fellesutgifter

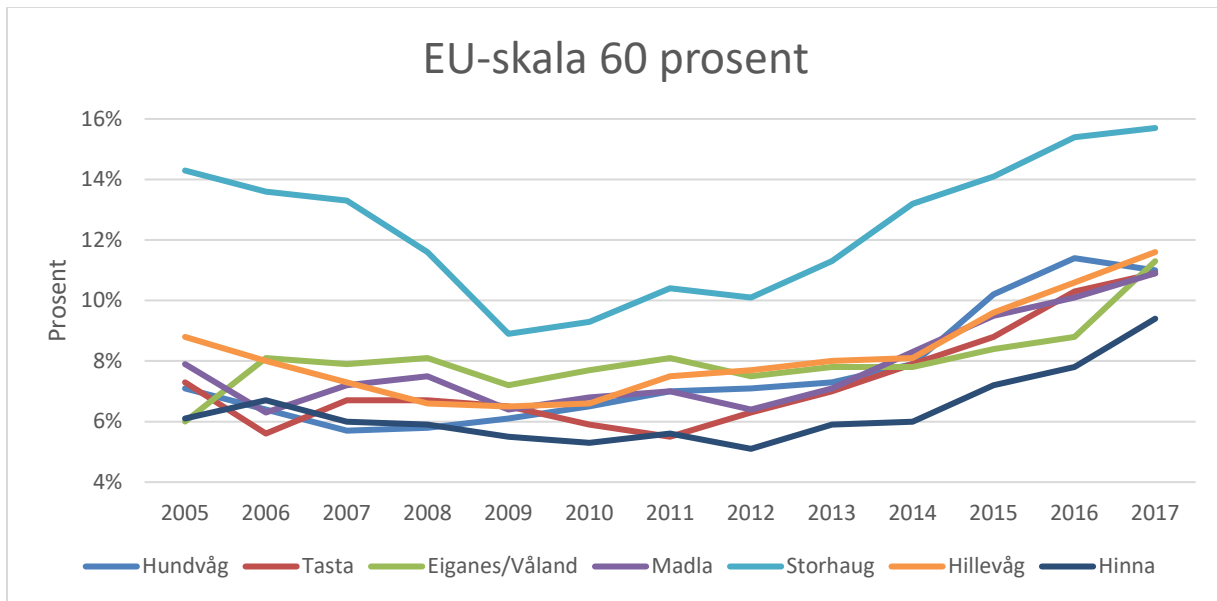
på bolig som TV, telefon, internett etc. (SSB). Vi har i denne delen valgt å presentere begge skalaene ettersom det ikke er en bred enighet om hvilken skala som er best (Omholt, 2016, s. 11).

Figur 8 viser andelen barn under 18 år som bor i husholdninger som ligger under OECD og EU-skalaen. Figur 8 viser at skalaene har økt siden 2012.

Figur 8: Figur illustrerer utviklingen for fattigdomsskala fra 2005 til 2017 i Stavanger. (SSB, 2018).

I figur 9 illustreres andelen barn under 18 år som bor i husholdninger som ligger under EU-skalaen for de forskjellige bydelene i Stavanger. Vi har valgt å kun presentere EU-skalaen i denne delen ettersom det er denne som oftest benyttes i Europa i dag (Omholt, 2016). En kan observere at det er spesielt en bydel, Storhaug, som skiller seg ut. Storhaug har fra 2005 frem til 2017 hatt den klart høyeste andelen barn i lavinntektshusholdninger. Andelen for Storhaug begynte å falle fra 2007 til 2009, men har etter dette økt til en rekordhøy verdi på 15,7% i 2017. De resterende bydelene beveger seg relativt likt. Fra 2011 ser vi at andelen øker for alle bydelene. Dette tyder på at andel barn i husholdning under fattigdomsgrensen har økt i alle Stavangers bydeler, men mer i enkelte bydeler enn andre.

Figur 9: Figuren illustrerer utviklingen for barn under EU-skala for 60% under medianinntekten fra 2005 til 2017 i Stavangers bydeler. Hentet fra: (SSB, 2018).

2.6 Medlemskontingent og treningsavgift

Fra 2015 ble det lovpålagt at klubber i Norge skal ha en medlemskontingent på minst 100 kroner. Grunnen til dette er at medlemmene får rettigheter i idrettslaget, får ta del i idrettslagets aktiviteter og forplikter seg samtidig til å følge NIFs regelverk. Til gjengjeld får idrettslag tilhørende NIF økonomiske midler for hver enkelt registrerte medlem (Kyhen, 2015).

I tillegg til medlemskontingenten krever de fleste klubbene en treningsavgift. Hva medlemskontingenten og treningsavgiften innebærer er varierende, men sammen dekker kostnadene for drakt, lagtreninger, seriekamper og trenere. I Stavanger er systemet for medlemskontingenten og treningsavgiften annerledes oppbygget enn i resten av landet. En av grunnen til dette er at Stavanger kommune står for driften av alle idrettsanleggene som brukes til fotballen. Dette gjør at klubbene ikke trenger å betale for baneleie som igjen gir en lavere treningsavgift.

I oppgaven tar vi ikke hensyn til kostnader knyttet til tjenester og tilbud utover det som blir dekket av medlemskontingenten. Med dette menes elitesatsing, ekstra treninger og betalte trenere for laget. Grunnen til dette er at få blir påvirket, og at kostnadene for disse tilbudene vil variere.

Det er naturlig at medlemskontingenten øker med alderen, da treningsmengde, banebehov, lengre reiser i forbindelse med kamper og turneringer også øker med alderen.

3. Relevant litteratur

Det har tidligere blitt forsket mye på deltakelse, frafall og kostnader innen barne- og ungdomsidretten på tvers av ulike fagområder. I første del presenteres forskning som har undersøkt deltakelse og frafall i idretten. Videre gjennomgås tidligere forskning som omhandler kostnader knyttet til deltakelse i idretten. Litteraturen som gjennomgås gir oss forståelse for hvor kunnskapsnivået ligger og hjelper oss å forsterke studien videre. Vi har begrenset utvalget av relevant litteratur til norske studier siden dette er mest relevant for oppgave. Vi observerer at en del av den tidligere forskningen ofte setter søkelys på et tema, være seg deltakelse, frafall eller kostnader. Vi har valgt å flette disse temaene sammen på et lokalt nivå og vår oppgave vil da bli plassert i begge underkapittelene vi har delt den tidligere forskningen inn i. Oppgaven vår bidrar dermed til forskning på deltakelse, frafall og kostnader relatert til barne- og ungdomsfotballen på et lokalt nivå.

3.1 Deltakelse og frafall

Ingebrigtsen (2012) bruker data om medlemstall fra idrettsregistreringen til å analysere aktivitetstallene for idretten, både samlet og for ulike idrettsgrener. Han viser at medlemstallene i idrettsforbundet i mange år har vært økende, men økningen virker å ha flatet ut. Fra 2006 til 2011 har det vært en liten nedgang i aktivitetstallene for barn og ungdom. Resultatene viser at fotball er den mest utbredte fotballen blant både gutter og jenter, selv om jenter utgjør mindre enn 30% av aktive utøvere i fotball. Fra 2006 til 2011 viser resultatene at fotball er en av idrettene som har hatt nedgang i antall aktive medlemmer. Resultatet viser videre for jenter 13 – 19 år har andelen deltakere gått ned i fotballen. For gutter 13 – 19 år viser resultatene at det er i fotballen antall utøvere har gått mest ned.

Gulli (2016) har undersøkt endringer i medlemstallene i de forskjellige idrettskretsene fra 2001 til 2012. Undersøkelsen bygger på medlemstallene til NIF som er samlet inn gjennom idrettsregistreringen. Han har i tillegg sett på bakgrunnen for ulikhetene mellom idrettskretsene og de faktorene som kan være årsak til endringer i medlemstallene. Hovedfunnene i oppgaven peker på at befolkningsutviklingen i idrettskretsene er en markant faktor for endringene i medlemstallene. Dette, sammen med den lokale idrettskulturen viser seg å være de viktigste faktorene for endring i medlemstallene. For å kunne skape en større vekst i medlemstall enn befolkningsendringen så har det vesentlig betydning om idrettskretsene klarer å gjennomføre

ulike tiltak og tilrettelegginger. Funnene i oppgaven viser at de som har oppnådd større medlemsvekst enn befolkningsendringene har gjennomført tiltak for å få flere med i idretten.

Seippel (2005) bygger på en undersøkelse av medlemmene i norske idrettslag gjennomført av Institutt for samfunnsforskning i 1999/2000. Denne undersøkelsen ser på hvor viktig sosial integrasjon er for deltakelse i idrettslag. Seippel sin studie tar utgangspunkt i at de som var med i undersøkelsen i 2001 har blitt kontaktet igjen. Formålet med studien er å finne ut om aktivitetsmønsteret har endret seg, om de fortsatt er medlem i samme lag, om de enkelte har skiftet lag eller om de har sluttet helt med idretten. Videre blir det sett på hvorfor de eventuelt sluttet, om de er fysisk aktive i dag eller er medlem i andre frivillige organisasjoner. Resultatet av studien viser at 34% av de som var medlem av ett idrettslag i 1999/2000 ikke lenger var medlem. Umiddelbart virker frafallet å være omfattende, men 46% av de som hadde sluttet i et idrettslag sa at de nå var medlem av ett annet idrettslag. 78% av de som sa de hadde sluttet sa at de trente en, eller flere ganger i uken. Den største årsaken til at en sluttet i sitt idrettslag er på grunn av flytting. Andre grunner til frafall kan være skader, laget hadde for dårlig tilbud eller at en brukte mer tid på familie eller skole. Av 100% var det 2,4% som sluttet på grunn av at det ble for dyrt og 0,8% sa at kostnadene var en grunn til at de ble mindre aktiv.

Reitlo (2012) bygger sin rapport på litteratursøk om studier og oppgaver om ungdoms opplevelse av idretten. Målet med oppgaven er å gi en forklaring på hvorfor ungdom velger å bli eller slutte i idretten. Deltakelse i idrett deles her inn i eksterne faktorer utenfor idretten og interne faktorer, som er faktorer relatert til idretten som ferdigheter, konkurranse og forhold til trenere og venner. Eksterne faktorer omhandler betydningen av skader, skole og andre interesser utenfor idretten. Grunnen til frafall er dermed en kompleks sammensetning av ulike faktorer og ikke nødvendigvis kun et resultat av idrettens innhold. Resultatene fra litteratursøket viser en rekke mangler i studier når det gjelder betydningen av lokale forskjeller og kjønnsforskjeller, da mange studier i hovedsak blir besvart av både gutter og jenter.

Myrli og Mehus (2015) undersøker om det er ulikhet i ungdoms idrettsdeltakelse knyttet til kjønn, sosioøkonomisk status og majoritets- og minoritetsbakgrunn i Trondheim. Oppgaven baserer seg på svar fra spørreskjema besvart av elever i første og andre klasse på alle de 11 videregående skolene i Trondheim. Foreldrenes utdanning og økonomisk kapital i form av familiens økonomiske situasjon er indikatorene for deres sosioøkonomiske status. Undersøkelsen

viser at det er relativt liten forskjell mellom deltakelsen for majoritetsungdom sammenlignet med minoritetsungdom som skyldes at frafallet er prosentvis større for majoritetsungdom. For sosioøkonomisk status og kjønn er det derimot mer tydeligere forskjeller med hensyn til frafall og deltakelse. Videre har svarene fra de som har blitt rekruttert i organisert idrett blitt analysert for å vise forholdet mellom deltakelse og frafall. Resultatene viser at ulik rekruttering og frafall forårsaker den ulike deltakelsen mellom kjønnene. Gutter har større sjanse for å bli rekruttert enn jenter, mens sjansen for frafall er større for jenter som er rekruttert samtidig. For ungdom med majoritets- og minoritetsbakgrunn er ulik rekruttering den avgjørende forskjellen i deltakelsen. Majoritetsungdom har større sjanse for å bli rekruttert men frafallsmønsteret er likt på tvers av bakgrunn når de først er rekruttert. Sosioøkonomisk status virker ikke å være en faktor for rekrutteringen til idretten, men har betydning for frafallet. Unge fra hjem med høy sosioøkonomisk status har lavere sjanse for å slutte med idrett sammenlignet med unge fra familier med lavere sosioøkonomisk status.

Frøyland og Sletten (2011) presenterte funn fra den kommunale ungdomsundersøkelsen fra 2010. Undersøkelsen er gjort for å finne ut av hvordan ungdom i Stavanger opplever sin hverdag. Rapporten går gjennom flere temaer som familie og venner, uorganisert fritid, selvfølelse, helse, mobbing, kriminalitet og vold, rusmidler, lokale forskjeller og organisert fritid. Undersøkelsen er gjort med et spørreskjema våren 2010 hvor 3112 av 4566 ungdomsskoleelever har besvart. Rapporten finner at det var flere aktive i 2010 enn 2002. Videre undersøker rapporten grunner til frafall. På spørsmål om årsaken til at de sluttet med organisert idrett svarte 78% at de fikk andre interesser. Andre årsaker med høy svarprosent var «for mye tid», «venner sluttet», «ikke spennende nok» eller «skolearbeid ble for krevende». Kostnad som årsak finner vi lavest på listen med bare 14%.

I Ungdata sin rapport skrevet av Bakken (2017) har 439 200 ungdommer på ungdoms- og videregående skole deltatt i en spørreundersøkelse. Denne delen av rapporten omhandler altså ungdom mellom 13-19 år. I rapporten kommer det frem at i 8.klasse er det rundt 65% som enda er deltakere i et idrettslag. I 3. klasse på VGS er det kun 25% som fortsatt er medlem. I løpet av ungdomsårene finner han et frafall på rundt 40% som faller vekk fra idretten og mellom 15 – 20% som har falt fra før som barn. Om lag 6 - 8% av barn har ikke startet med idrett. Videre finner Bakken at elever på videregående skoler fra høy sosioøkonomisk status deltar lengre i

idretten samtidig som flere begynner sammenlignet med elver fra familier med lav sosioøkonomisk status. 15% fra familier fra lav sosioøkonomisk bakgrunn har aldri deltatt i idrett samtidig som flere faller av tidligere. Dette klasseskillet blir undersøkt i rapporten Ungdom, idrett og klasse: Fortid, samtid og framtid (Strandbu, Gulløy, Andersen, Seippel, & Dalen, 2017). Rapporten viser at det tidligere var et klasseskille i Norsk idrett som ikke var tilstedte mellom 1980-2000 tallet. Senere studier har derimot vist tegn til at et klasseskille er på vei tilbake. Rapporten peker på tre endringer til å forklare hvorfor klasseskillet er på vei tilbake. Grunnene er høye kostnader, profesjonalisering av idretten og foreldreinnsats. Rapporten konkluderer med at idretten og andre fritidsaktiviteter kan bidra til å minske klasseskiller, men kun dersom arbeiderklassebarn har tilgang til de samme mulighetene som andre barn.

3.2 Kostnader

Holte & Nøstdal (2016) har gjennom sin masteroppgave sett på om kostnadsnivået i organisert fotball kan være en begrensning for deltakelsen til 13-14 år gamle ungdommer i Oslo. De har benyttet seg av både kvalitativ og kvantitativ metode, der de har sendt ut spørreskjema til 8 klassinger ved to skoler og intervjuet sentrale personer i ti klubber. De finner at kostnadsnivået samsvarer med deltakelse på lagene reflekterer gjennomsnittsinntekten i det området. Resultatene fra både spørreundersøkelsen og intervjuene viser at de fleste ikke opplever betalingsproblemet som en utfordring, men at det finnes tilfeller med utfordringer. Funnene viste også at det fantes tilfeller hvor noen som aldri hadde begynt med fotball ville ha begynt hvis kostnadene var lavere. De konkluderte derimot i oppgaven med at kostnadsnivået kan på flere måter være en begrensning for deltakelse. Medlemskontingent og treningsavgift kan alene være en begrensning i enkelte tilfeller hvis disse kostnadene blir for høy i forhold til husholdningens inntekt. Deltakelse i fotballen kan også medføre merkostnader gjennom klær, utstyr og egenandeler til cuper og reiser som til sammen kan gjøre at det totale kostnadsnivået kan bli for høyt for enkelte. Lunde (2011) utredet en rapport relatert til kostandene for å drive med aldersbestemt fotball. Fra før var det lite empiri på dette feltet, men oppfatningen var at fotball er en relativt billig aktivitet sammenlignet med andre idretter. Metoden var en spørreundersøkelsen hvor klubbledere fikk følgende spørsmål: "Hvor mye koster det å spille for klubbens barnelag/ungdomslag, inkludert treningsavgift og medlemsavgift?" (Lunde, 2011, s. 2). Undersøkelsen ble sendt ut til 1792 klubbledere og besvart av 1010 klubber, som tilsvarer en svarandel på 56%. Lunde skriver videre

at gitt de høye svarratene og den geografiske fordelingen gir rapporten et godt bilde av statusen til kostnader i norske klubber. Lunde trekker frem det at siden det er klubbløderne selv som har rapportert inn prisene er det rom for feilkilder. Rapporten har også sett på de geografiske forskjellene hvor Lunde finner det at klubbene fra større kommuner har en samlet høyere kostnad. For Stavanger ligger prisen for barnefotball på 850,- for treningsavgift og medlemskontingent. Dette er det billigste tilbudet av større kommunene som er tatt med i studien. For ungdomsfotballen i Stavanger er kostnaden for treningsavgiften og medlemskontingenten på 1100,-. Rapporten konkluderer med at det stort sett er relativt billig å drive med fotball, men det kan bli et problem for klubber som tilhører storbyer hvor kostnadene er større.

Norges Fotballforbund (2017) utredet i 2017 en rapport for å kartlegge kostnadene ved å delta i fotball. Rapporten er relativt lik Lunde (2011) fra seks år tidligere, men denne rapporten har tatt med flere variabler i studiet. Metoden for undersøkelsen var at de sendte ut invitasjon til 1303 klubber som hadde påmeldte lag i barne- og ungdomsligaen pr. 5. april 2017. Av de 1303 inviterte deltok 617 klubber, noe som tilsvarer en svarprosent på 47%. Undersøkelsen gir **ikke** et fullstendig bilde av utgiftsnivået i samtlige klubber i Norge, men det gir et godt representativ for det gjennomsnittlige prisnivået. Undersøkelsen bygger på grunntilbudet som har tre hovedelementer; medlemskontingent, treningsavgift og egenandel til turneringer. Kostnader knyttet til personlig utstyr er ikke tatt med. Kun klubber som er medlem i NFF er omfattet av undersøkelsen, som betyr at kommersielle aktører som tilbyr fotballskoler, akademier og lignende ikke er omfattet av undersøkelsen. Hovedfunnene fra rapporten viser at hovedinntrykket er et lavt prisnivå for medlemskontingenten. Treningsavgiften var for barn under 1500 kr i året i 83% av klubbene og under 2000 kr for ungdom i 73% av klubbene. I egenandel for deltakelse i turneringer var det stor forskjell mellom barn og ungdom. Dette har i stor grad en naturlig forklaring ved at ungdom reiser lenger, gjerne til utlandet og utgiftene blir da følgelig høyere. 25% av klubbene hadde egenandel for barn som var under 1000 kr for 90%. For ungdom hadde 61% av klubbene egenandel hvor 47% av disse var på under 1000 kr.

Vaage (2015) laget en rapport om barn og voksnes idrettsaktiviteter, friluftslivsaktiviteter og kulturaktiviteter. Resultater var hentet fra levekårsundersøkelsen fra 1997, 2001, 2004, 2007, 2011, 2013 og 2014. Rapporten har et hovedfokus på årene 2011, 2013 og 2014. For hvert år er

det forskjellig svarprosent på levekårsundersøkelse, men svarprosenten disse årene har aldri vært under 50%. Vaage finner ut hvor stor økning i kostnader vi har hatt, hvilken idrett som koster mest, og hvor mye det omtrent koster å ha et barn som driver idrett. Ved prisjustering av kostnadene år for år finner Vaage at utgiftene ikke har økt mye mellom årene. Videre finner Vaage at fotball var den 11. dyreste idretten i 2007, men den 5. dyreste idretten å drive med i 2013. Kostnaden til fotball har økt fra ca. 3800,- i 2007 til ca. 5900,- i 2013. Prisjusterer en kostnaden i 2007 til 2013 skulle prisen ligget på 4300,-. Dermed tyder Vaages studiet på at kostnadene relatert til fotballen har økt mellom disse to tidspunktene. Vaage finner også at barn og unge fra husholdninger med høy inntekt har en høyere utgift i henhold til idrett. Det må derimot understrekes at dette studiet er relatert til hele spekteret av kostnader, ikke kun medlemskontingent og treningsavgift som vi undersøker.

Straume, Bachmann, Skrove, Nærbøvik og Røvik (2018) utga en rapport om «Forebygging av økonomisk eksklusjon i norsk fotball.» Målet med oppgaven var å se på hvordan forskjellige fotballklubber i landet samarbeider med forskjellige aktører for å oppnå visjonen «Fotball for alle». Studien ser på hvordan klubber jobber med inkludering av innvandrere og barn og unge fra familier med vedvarende lavinntekt. Metoden bak rapporten er kombinert av både kvalitativ og kvantitativ data, hvor det ble også gjort 41 dybdeintervju fra tre forskjellige fotballkretser. Resultatene viste at alle klubbene som ble intervjuet hadde en genuin interesse og forpliktelse til «fotball for alle» ideen. I rapporten skrives det at økonomi er den åpenbare årsaken til økonomisk eksklusjon og at måten klubbene forsøker å fikse på dette er gjennom lavere kostnader i tillegg til å hjelpe til med støtteordninger for barn. Det er derimot ett problem med alle de ekstra kostnadene forbundet med turneringer, treningsleir, fotballfritidsordning og ekstra idrettsutstyr som for eksempel klubbjakker og andre klubb effekter. Selv om en ikke nødvendigvis trenger alt dette, vil det gjerne føles ekskluderende for noen uten dem. Det er også en utfordring med å identifisere barn og unge fra lavinntektsfamilier. Manglende kunnskap rundt støtteordningene nevnes også som et av problemene, samtidig som disse støtteordningene oftest er krevende for familier ettersom søknadsprosessen ofte er byråkratiske og komplekse.

Litteraturoversikten presenterer en rekke interessante resultater. Frafallet for fotballen og idrett generelt er ofte variert og påvirkes av en rekke ulike faktorer. Kostnader fremkommer som en av de mindre viktige årsakene for frafallet i fotballen. Kostnadene har tilsynelatende økt basert på

Norges Fotballforbund (2017) sin rapport. Resultatene viser at sosioøkonomiske status er en viktig faktor for deltakelse og frafall i fotballen og idretten generelt. I følge Bakken (2017) er det mindre sannsynlig at en slutter i idrett om en kommer fra en familie med høy sosioøkonomisk status og høyere sannsynlighet for frafall om en kommer fra en familie med lav sosioøkonomisk status. Medlemstallene, ifølge Gulli (2016), har også økt gjennom de siste årene sett opp mot befolkningsveksten.

4. Data

I dette kapitlet vil vi presentere våre metodiske valg og fremgangsmåte for å besvare problemstillingen: *Er det lokale forskjeller i deltakelse og kostnader for barne- og ungdomsfotballen innad i Stavanger Kommune? En analyse av medlemstallene og kostnader relatert til deltakelse for barne- og ungdomsfotballen i Stavanger Kommune.*

Kapitlet begynner med en redegjørelse av metodevalg. Deretter beskrives datasettet, hvordan data er samlet inn og begrensninger i datasettet.

4.1 Metodevalg

Forskningsmetode er den fremgangsmåten som benyttes i vitenskapelig forskning, og det finnes ulike metoder for å samle inn data og analysere dataen i etterkant (Dahlum, 2015). For å samle inn data skilles det mellom kvantitative og kvalitative metoder. Kvalitative metoder undersøker få observasjoner i dybden med data i tekstform, mens kvantitative metoder undersøker et stort antall enheter med data i tallform (Dahlum, 2018). I denne studien har vi valgt å benytte kvantitativ metode for å besvare problemstillingen.

4.2 Datainnsamling

Det er vanlig å skille mellom to typer datainnsamling: primær- og sekundærdata. Primærdata er data en selv samler inn ofte gjennom intervju og spørreundersøkelser, mens sekundærdata er data som allerede eksisterer. Oppgaven vår bygger på store mengder innsamlet sekundærdata.

Datasamlingen er satt sammen av tre hovedkomponenter som sammen skal besvare problemstillingen vår. Disse komponentene presenterer vi i tre ulike underkapitler.

4.2.1 Idrettsregistreringen

Gjennom samarbeidet vårt med NFF Rogaland fikk vi tilgang til idrettsregistreringen til NIF. Her melder alle idrettslag med tilhørighet til NIF årlig inn sine medlemstall. Idrettsregistreringen er en database som inneholder medlemstallene for alle idrettslag i som er tilknyttet NIF. I idrettsregistreringen står alle idrettslag opplistet med antall medlemmer for et gitt år. Databasen går helt tilbake til 2001 og hadde medlemstall til og med 2017. Dataen er inndelt etter idrett og fylke. Etter vi eksporterte dataene for Rogaland måtte vi selektere ut klubbene som ikke tilhørte Stavanger kommune. Av de 128 fotballklubbene i Rogaland fylke er det 18 klubber i Stavanger

kommune som har en barne- og ungdomsavdeling. Vi har valgt ut de følgende 18 klubbene for vår analyse:

Klubb	Bydel	Medlemmer 2017
Brodd Fotballklubb Stavanger	Storhaug	601
Buøy IL	Hundvåg	94
Forus og Gausel	Hinna	652
Fotballklubben Vidar	Eiganes og Våland	476
Hinna Fotball	Hinna	589
Hundvåg Fotballklubb	Hundvåg	568
Internat. School of Stavanger	Madla	95
Jarl, SK	Hillevåg	242
KFUM Stavanger Fotball	Eiganes og Våland	24
Madla IL	Madla	744
Pol, IL	Tasta	128
Stavanger IF Fotball	Hillevåg	309
Sunde IL	Madla	248
Tasta IL	Tasta	255
Tjensvoll FK	Hillevåg	426
Vardeneset BK	Tasta	633
Vaulen IL- Fotball	Hinna	517
Viking FK	Eiganes og Våland	787

Tabell 2: Tabellen illustrerer de forskjellige klubbene i Stavanger, hvilken bydel klubbene tilhører og medlemstall i barne- og ungdomsavdeling for 2017. Kilde: Idrettsregistreringen

Medlemstallene fra idrettsregistreringen er inndelt inn i fem forskjellige aldersintervaller. Intervallene er følgende: 0-5 år, 6-12 år, 13-19 år, 20-25 år og 26+ år. Vi har valgt å legge vekk dataen for 0-5, 20-25 år og 26+ år siden disse ikke er relevante for denne oppgave. Denne metoden ga oss muligheten til å samle inn store datamengder for hele kommunen uten å måtte innhente dataene fra hvert enkelt lag, og er dermed mest gunstig for oppgaven. Dataen fra idrettsregistreringen danner grunnlaget for våre analyser videre i oppgaven relatert til deltakelse og frafall.

4.2.2 Medlemskontingent

Gjennom oppgaven omtaler vi videre medlemskontingent og treningsavgift som kun medlemskontingent. Dette betyr at den samlede prisen for medlemskontingent og treningsavgift vil bli omtalt som medlemskontingent gjennom hele oppgaven. En bemerkning er at ikke alle medlemskontingentene er fra 2019, og vi bruker da den nyeste medlemskontingenten vi har

funnet. Videre i oppgaven skriver vi likevel «medlemskontingent 2019» for disse tallene for å vise tydelig at vi refererer til nyeste tilgjengelige medlemskontingent.

Medlemskontingent er viktig data for at vi skal kunne besvare vår problemstilling og utføre analyser. Data om kostnader relatert til medlemskap er ikke noe som klubbene er pålagt å sende inn til verken NFF eller NIF og de finnes derfor ikke i en felles database. Dermed har vi aktivt måtte søke etter denne dataen fra hver enkelt klubb. Dataen har blitt samlet inn gjennom klubbens nettside, der denne informasjonen har vært tilgjengelig. For de klubbene som ikke har opplyst denne informasjonen på nettsiden sin har vi kontakten den enkelte klubb personlig for å oppdrive den. Da har vi fått tilgang enten over telefon eller via møter med lederskikkelser i klubben. Dataen er klassifisert og sortert i et regneark etter klubb, kostnad og alder for å skape et oversiktlig bilde av disse kostnadene. Videre har vi sortert dataen slik at vi har funnet en gjennomsnittlig pris for barn og unge i Stavanger som vi bruker i våre analyser. Av de 18 klubbene er medlemskontingenten til 16 av klubbene samlet inn. Klubbene som er utelatt er KFUM og International School of Stavanger. Dette grunnet at KFUM sjeldent har lag registrerte og International School of Stavanger er et skolelag. Tabell 3 viser medlemskontingent for de de utvalgte klubbene.

Medlemskontingent 2019														
Alder	0-6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
Brodd*	1050	1050	1050	1050	1050	1050	1050	1350	1350	1350	1350	1350	1350	1350
Sunde	600	600	600	1200	1200	1300	1300	1300	1300	1300	1300	1550	1550	1550
Forus og Gausel*	2100	2100	2100	2100	2100	2100	2400	2400	2400	2400	2400	2400	2400	2400
Hundvåg	1000	1000	1400	1400	1400	1400	1400	1800	1800	1800	1800	2000	2000	2000
Vardeneset*	1300	1300	1300	1300	1300	1300	1600	1600	1600	1600	1600	1600	1600	1600
Tjensvoll	1400	1400	1400	1600	1600	1600	1600	2100	2100	2100	2100	2100	2100	2100
Vidar*	1800	1800	1800	1800	1800	1800	1800	2200	2200	2700	2700	2700	2700	2700
Viking*	1900	1900	1900	1900	1900	1900	1900	1900	1900	1900	1900	1900	1900	1900
Madla	1750	1750	1750	1750	1750	1750	1750	2550	2550	2550	2550	2550	2550	2550
Jarl	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1300
Buøy	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	2000
SIF**	1260	1260	1260	1260	1260	1260	1260	1890	1890	1890	1890	2310	2310	2310
Hinna*	1500	1500	1500	1500	1500	1500	1500	2700	2700	2700	2700	2700	2700	2700
Tasta***	1600	1600	1600	1600	1600	1600	1600	1900	1900	1900	1900	1900	1900	1900
Vaulen*	1500	1500	1500	1500	1500	1500	1500	2250	2250	2250	2250	2250	2250	2250
Pol	500	500	700	700	700	700	700	700	700	700	700	700	1500	1500

Tabell 3: Tabellen illustrerer medlemskontingenten for de forskjellige klubbene og forskjellig alder.. Kilde: Vedlegg 3

* = Kontingent hentet fra 2018

** = Kontingent hentet fra 2017

*** = Kontingent hentet fra 2016

Historiske medlemskontingenter har vi ikke funnet, utenom sporadiske funn. Det vi har funnet av historiske priser kan observeres i vedlegg 4 med kildene for observasjonene i vedlegg 5. Vi har funnet tidligere medlemskontingenter fra Buøy, Hundvåg, Madla, Vidar og Viking. Alle de forskjellige observasjonene er som nevnt hentet fra forskjellige år og dermed er prisendringen fra da til nå veldig variabel. Den største endringen finnes hos Viking som i 2008 hadde kostnader på 800,-, sammenlignet med i dag hvor prisene er 1900,-. Vidar Fotballklubb hadde fra 2015 til 2018 en økning i kostnadene på 500,- for alle alderstrinnene. Madla har hatt en økning på 550,- fra 2011 til 2019. Hos de to siste observasjonene, Hundvåg og Buøy, finner vi at økningen har vært moderat sammenlignet med disse klubbene. Hundvåg har på den andre siden minket medlemskontingenten for enkelte alderstrinn fra 2010 til i dag.

Våre tidligere observasjoner er det eneste vi har funnet av tidligere kostnader. Ved kontakt med klubber og ledere i NFF har det vist seg at klubber ikke tar vare på sine historiske kostnader og at det verken ligger lagret i årsrapporter eller i årsoppgjør. Av de observasjonene vi har kan det tenkes at Lunde (2011) sin rapport er relativt korrekt sett opp mot våre observasjoner om kostnader fra samme periode.

4.2.3 Innbyggertall og inntekt

Innbyggertall og inntekt for Stavanger kommune er hentet ut fra SSB. Datasettet for innbyggertall er inndelt etter kommunens syv bydeler fra 2001 til 2017. Videre er det oppdelt etter kjønn og alder for personene i kommunen. Innbyggertallene er i oppgaven brukt for å finne ut hvilken andel av barn og unge som spiller fotball. For å få tallene i samme intervaller som vi har fra idrettsregistreringen har vi lagt sammen aldersgruppene mellom 6 til 12 år og 13 til 19 år.

I datasettet om inntekt hentet fra SSB har vi valgt å bruke medianinntekt etter skatt. Datasettet er inndelt etter bydel, år og organisert ut ifra husholdningens status. De forskjellige statusene for husholdningene er alle husholdninger, aleneboende, par uten barn, par med barn 0-7 og enslig mor/far med barn 0-17. For vår oppgave er det kategoriene par med barn 0-17 og enslig mor/far med barn 0-17 som er mest relevant.

Datasettet blir brukt til å se inntektsforskjeller mellom bydelene og sammen med levekårsundersøkelsen danner grunnlag for analysedelen vår hvor vi deler klubbene inn i grupper

4.3 Reliabilitet og validitet

Reliabilitet og validitet er viktige mål i metodefaget og for datainnsamling. Reliabilitet måler påliteligheten til det innsamlede datamaterialet. Reliabiliteten er høy dersom datainnsamlingen gir pålitelige data. Da skal en få samme data hvis en gjennomfører gjentatte datainnsamlinger under samme betingelser (Svartdal, 2018).

Validitet handler om gyldigheten til datamaterialet for å besvare satt formål ved undersøkelsen. Vi kan skille mellom ytre og indre validitet. Ytre validitet viser om resultatene fra en studie kan generaliseres. Med andre ord har en studie om en utvalgt befolkning ytre validitet hvis den kan sies og kunne gjelde en hel befolkning. Indre validitet brukes for å vurdere om datainnsamlingen resulterer i data som er relevante for studien. Er den indre validiteten lav resulterer datainnsamlingen i data som ikke samsvarer med problemstillingen (Dahlum, 2018).

4.4 Begrensninger av datasett

Den største begrensninger ved idrettsregistreringen for vår oppgave er inndelingen av medlemstallene. Som nevnt tidligere er medlemstallene inndelt i fem ulike aldersintervaller. Dette gjør at medlemstall for enkelte årskull i ett gitt år ikke kan måles. Vi vil alltid kun få oppgitt medlemstall for ett bestemt aldersintervall. Dette fører videre til begrensninger i vår analysedel hvor det blir utfordrende å nøyaktig måle frafall. Denne begrensningen gjør det vanskelig å måle frafall for en spesifikke årskull og undersøke når den enkelte faller ut av fotballen. Videre er det også hull i datasettet hos klubber som ikke har registrert sine medlemstall. Dette vil gi hull i dataen vi går gjennom, men dette vil i liten grad ha en betydning for analysene våre. Vi velger derfor å benytte oss av dette datasettet. Ut ifra de 306 observasjonene er det fem klubber som ikke har registrert sine medlemstall ved seks forskjellige år. Det er altså seks av 306 observasjoner som mangler fra vår database.

Klubb	Årstall for manglende data i idrettsregistreringen
Brodd	2010
Jarl	2007
Sif	2015 og 2016
Sunde	2001
Vaulen	2015

Tabell 4: Illustrerer hvilke klubber som ikke har levert sine medlemstall for enkelte år. Kilde: Idrettsregistreringen.

For å minimere påvirkningen av disse hullene har vi fjernet medlemstallene for gjeldende klubb året før og året etter mangelen av medlemstall. For eksempel når Brodd ikke har registrert sine medlemstall i 2010 så har vi fjernet brodd sine medlemstall i 2009 når vi måler endringen fra 2009 til 2010. Vi får dermed kun endringen for de gjenstående klubbene i gruppen og Brodd sin endring fra 150 medlemmer til 0 medlemmer blir ikke tatt med i beregningen. Det samme har blitt gjort når vi regner endringen fra 2010 til 2011 hvor vi fjernet Brodd sine medlemstall i 2011 for å finne den korrekte endringen. Vi må derimot påpeke at vi ikke får med veksten for Brodd fra 2009 til 2011. Denne metoden har vi brukt i analyser som fremstilles i kapittel 5.2, 5.4 og figur 16. På grunn av størrelsen på medlemstallene i de tre gruppene tar vi ikke hensyn til denne begrensningen i delkapittel 5.5.1, hvor den totale endringen fra 2001 til 2017 er det mest interessante for oppgaven.

Medlemskontingentene er for de fleste klubber data fra 2019. I noen få klubber finnes det ikke tall fra 2019 å oppdrive og derfor brukes tall fra tidligere år. Dette skaper begrensninger i det aktuelle datasettet. Dette kan utgi en begrensning hvis de klubbene det gjelder har økt eller redusert sine priser i 2019 og vi da sitter på eventuelle gamle tall. Datasettet er likevel brukt i oppgaven da eventuelle endringer vil ha minimal påvirkning på grunn av i de klubbene der vi har sett prisendringer har det vært såpass små endringer at det ikke vil påvirke våre analyser nevneverdig. Gjennom klubbers nettside eller gjennom personer vi har snakket med har vi kun maktet å oppdrive medlemskontingenter for enkelte tidligere år. For dette studiet hadde det vært ønskelig med mer historisk data slik at en kunne undersøke de historiske endringene på lik linje med slik vi har analysert medlemskontingenten for 2019.

5. Resultater

I dette kapitlet vil vi presentere resultatene fra våre analyser for kostnadsendring, medlemsendring, frafall og lokale forskjeller. For å gjøre resultatdelen mest mulig oversiktlig vil vi dele det opp i fem delkapitler. I første kapittel vil vi presentere våre funn for medlemskontingentene og en eventuell endring vi har funnet. I neste del presenteres endringen i medlemstall for både gutter og jenter, samt barn og ungdom. Videre presenteres hvor stor andel av befolkningen som spiller fotball i Stavanger. Deretter presenteres våre funn for frafall. Avslutningsvis deles klubbene inn i tre grupper basert på bydelens levekår hvor vi videre analyserer de lokale forskjellene.

5.1 Medlemskontingent

For å undersøke om det har forekommet en endring i pris for medlemskontingent har vi samlet inn alle prisene på medlemskontingent for klubbene i Stavanger. Prisene sammenligner vi videre med tall hentet fra Lunde (2011) sin rapport skrevet for 8 år siden for å finne kostnadsendringen. Lunde skiller medlemskontingenten mellom barne- og ungdomsfotball med like intervaller som forekommer i idrettsregistreringen. Vi har regnet oss frem til gjennomsnittsprisen i hver klubb for barne- og ungdomsavdelingen slik at våre tall blir sammenlignbare opp mot inndelingen Lunde har brukt.

Vi kan observere i tabell 5 at gjennomsnittsprisen på medlemskontingent for barnefotball i Stavanger er 1375,-. Gjennomsnittsprisen på medlemskontingent for ungdomsfotballen i Stavanger er 1850,-.

Aldersintervall	Pris på medlemskontingent 2019
Barnefotball (6 – 12 år)	1375,-
Ungdomsfotball (13 – 19 år)	1850,-

Tabell 5: Tabellen viser gjennomsnittsprisen på medlemskontingent for barne- og ungdomsfotball i Stavanger 2019.

Videre presenterer vi prisene fra tabell 5 sammen med funnene fra Lunde (2011) i tabell 6 under. Dette gjør vi for å enkelt vise prisendringen fra 2011 til 2019 som presentert i kolonnen ytterst til høyre. Medlemskontingenten fra 2011 vises i kolonne nummer to fra venstre med prisjustert medlemskontingent i parentes. Medlemskontingentene fra 2011 er prisjustert til januar 2019.

Lunde (2011) finner at medlemskontingenten i barnefotballen i Stavanger lå på rundt 850,-, og etter prisjustering blir dette 995,- i 2019. Fra 2011 til 2019 ser vi en økning i pris på medlemskontingent på 525,- og 380,- etter prisjustering. Lunde fant i 2011 at prisen på medlemskontingent i ungdomsfotballen var 1100,- som justert til 2019 pris er 1295,-. Sammenlignet med våre funn finner vi en økning i pris på medlemskontingent for ungdomsfotballen på 750,- og 555,- etter prisjustering. Det er interessant å merke seg at prisen på medlemskontingent fra barne- til ungdomsfotball også har økt fra 2011 til 2019. I 2011 ser vi at prisen fra barnefotball til ungdomsfotball økte med 250,- eller 300,- etter prisjustering. I 2019 ser vi en økning på 475,- i prisen fra barne- til ungdomsfotballen, fra 1375,- til 1850,-.

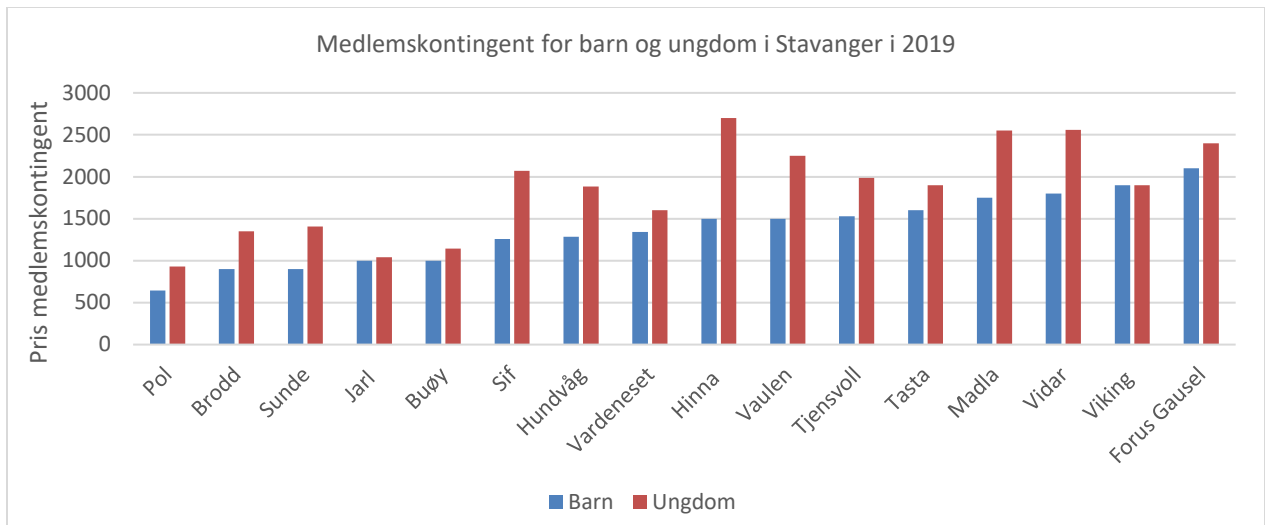
Aldersintervall	2011	2019	Prisendring
Barn	850,- (995,-)*	1375,-	525,- (380,-)**
Ungdom	1100,- (1295,-)*	1850,-	750,- (555,-)**

Tabell 6: Tabellen illustrerer i hvilken kostnadsklasse for medlemskontingent og treningsavgift i 2011 og 2019 med endringene fra 2011 til 2019 og kostnadsøkningen fra barne- til ungdomsfotball.

*=Prisjustert til januar 2019

**=Endring med prisjusterte tall fra 2011

For å gi en oversikt over forskjellen i pris på medlemskontingent fra barne- til ungdomsfotballen i Stavanger har vi laget en figur med prisdifferansen for hver enkelt klubb. I figur 10 viser vi gjennom to søyler prisen på medlemskontingent for henholdsvis barn og unge for hver klubb. Tabellen er sortert etter kostnadene for barnefotball hvor klubbene med laveste kostnader kommer først. Prisen på medlemskontingent for barn er presentert i søylen til venstre og prisen for ungdom i søylen til høyre. Forskjellen fra den dyreste til den billigste klubben er relativt stor. Forskjellen fra det billigste tilbudet for barn, Pol, til den dyreste, Forus og Gausel, er på 1460,- per år. Likt som i barnefotballen er forskjellen fra den billigste klubben sett opp mot den dyreste klubben relativt stort. Forskjellen fra Pol, med lavest kostnader, sett opp mot Hinna, med høyest kostnader, er 1770,- per år. En annen observasjon vi kan hente ut fra figur 10 er forskjellen fra barne- til ungdomsfotball i Stavanger. Viking som et eksempel har ikke en prisendring fra barne- til ungdomsfotballen. Andre klubber har lave endringer på kun noen hundre kroner. Den største endringen finner en i Hinna hvor kostnaden øker med 1200,-.

Figur 10: Figuren illustrerer medlemskontingent for de forskjellige klubbene i Stavanger i 2019.

5.2 Endringer i medlemstall

5.2.1 Jenter

Medlemsveksten for jenter 6 - 12 år fra 2001 til 2017 forekommer i tabell 7 og vedlegg 6. Som en kan observere i vedlegg 6 er det laveste medlemstallet i 2001 hvor det kun er 477 medlemmer. Over de 17 årene er det en 135,46% stigning i medlemstallene til 1301 antall medlemmer i 2017 som er det høyest registrerte tallet i databasen. For samme periode er befolkningsveksten 11,6%.

I tabell 7 og vedlegg 6 ser en endringene i medlemstall for jenter 13 - 19 år i Stavanger.

Medlemstallene økte fort på starten av 2000-tallet, spesielt fra 2003 til 2004 hvor økningen var på 36%. Økningen fra 2001 til 2017 er på 55,77%, hvor befolkningsveksten for samme periode er på 23,4%. For hele perioden ser vi en økning i medlemstall for alle årene bortsett fra 2006, 2012 og 2016.

Jenter 6-12		Jenter 13-19	
Årstall	Vekst	Årstall	Vekst
2001		2001	
2002	26 %	2002	7 %
2003	14 %	2003	4 %
2004	7 %	2004	36 %
2005	14 %	2005	3 %
2006	1 %	2006	0 %
2007	5 %	2007	8 %
2008	-3 %	2008	3 %
2009	-10 %	2009	9 %
2010	-7 %	2010	1 %
2011	11 %	2011	3 %
2012	16 %	2012	-22 %
2013	9 %	2013	1 %
2014	14 %	2014	2 %
2015	-7 %	2015	2 %
2016	9 %	2016	-7 %
2017	-3 %	2017	4 %
Total økning i antall jenter	Total vekst i medlemstall	Total økning i antall jenter	Total vekst i medlemstall
824	135,46 %	293	55,77 %

Tabell 7: Illustrerer prosentveksten for jentefotball i Stavanger fra 2001 til 2017 fra år til år.

5.2.2 Gutter

I tabellen 8 og vedlegg 7 kan en observere vekst og endringene i medlemstall for gutter 6 - 12 år i Stavanger. Fra 2001 til 2017 er det en økning på 878 medlemmer. Høyest antall medlemmer er i 2015 hvor 3286 var registrerte medlemmer. Den totale økningen er på 20,02% samtidig som befolkningsveksten for samme periode for gutter var 7,6%.

I tabell 8 og vedlegg 7 kan en observere veksten og endringer i medlemstall for gutter 13 – 19 år. Lavest medlemstall var det i 2001 når det var 1393 registrerte medlemmer for i ungdomsfotballen. Høyest antall medlemmer ser vi mellom 2006 og 2009. Etter dette har det blitt færre medlemmer i ungdomsfotballen. Den totale veksten for gutter som spiller ungdomsfotball er på 39,07% hvor befolkningsveksten i samme periode er på 29,2%.

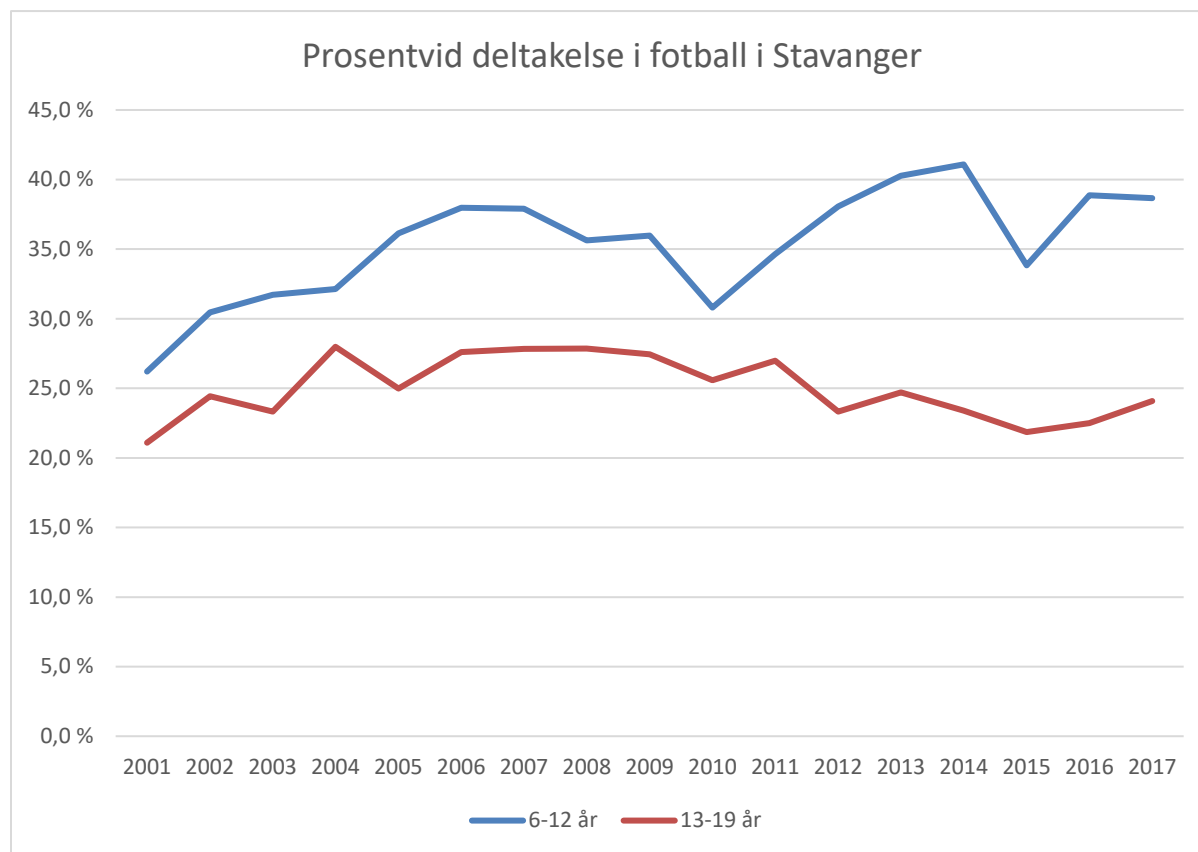
Gutter 6-12		Gutter 13-19	
Årstall	Vekst	Årstall	Vekst
2001		2001	
2002	6 %	2002	18 %
2003	4 %	2003	-4 %
2004	0 %	2004	22 %
2005	13 %	2005	-11 %
2006	6 %	2006	19 %
2007	2 %	2007	3 %
2008	-11 %	2008	-1 %
2009	3 %	2009	-2 %
2010	-11 %	2010	-1 %
2011	2 %	2011	2 %
2012	8 %	2012	-9 %
2013	6 %	2013	7 %
2014	1 %	2014	-8 %
2015	-9 %	2015	5 %
2016	5 %	2016	-1 %
2017	-4 %	2017	2 %
Total økning i antall gutter	Total vekst i medlemstall	Total økning i antall gutter	Total vekst i medlemstall
878	20,02 %	526	39,07 %

Tabell 8: Illustrerer prosentvis vekst for guttefotball i Stavanger fra 2001 til 2017.

5.3 Deltakelse i fotball for barn og unge

I undersøkelsen om hvor mange barn og unge som spiller fotball i Stavanger har vi satt medlemstallene opp mot innbyggertallene i Stavanger. Fordi medlemstallene vi hentet fra idrettsregistreringen var innordnet i aldersintervaller måtte vi lage de samme intervallene for innbyggertallene i Stavanger. Da har vi fått hvor stor prosentandel av barn og unge som spiller fotball i Stavanger fra 2001 til 2017. Resultatet kan observeres i figur 11.

For gruppen 6 - 12 år ser vi se en økning fra 26,2% i 2001 til 38,7% i 2017. Det høyeste punktet var i 2014 da hele 41,1% av 6 - 12 åringene i Stavanger deltok innenfor fotballen. Figur 11 viser en positiv utvikling for medlemstallene fra 2001 til 2017. For aldersgruppen 13 – 19 år er det en økning fra 2001, før det kom en nedgang i 2009. Senest i 2015 var deltakelsen kun 21,8% etter en vedvarende nedgang i medlemstallene.

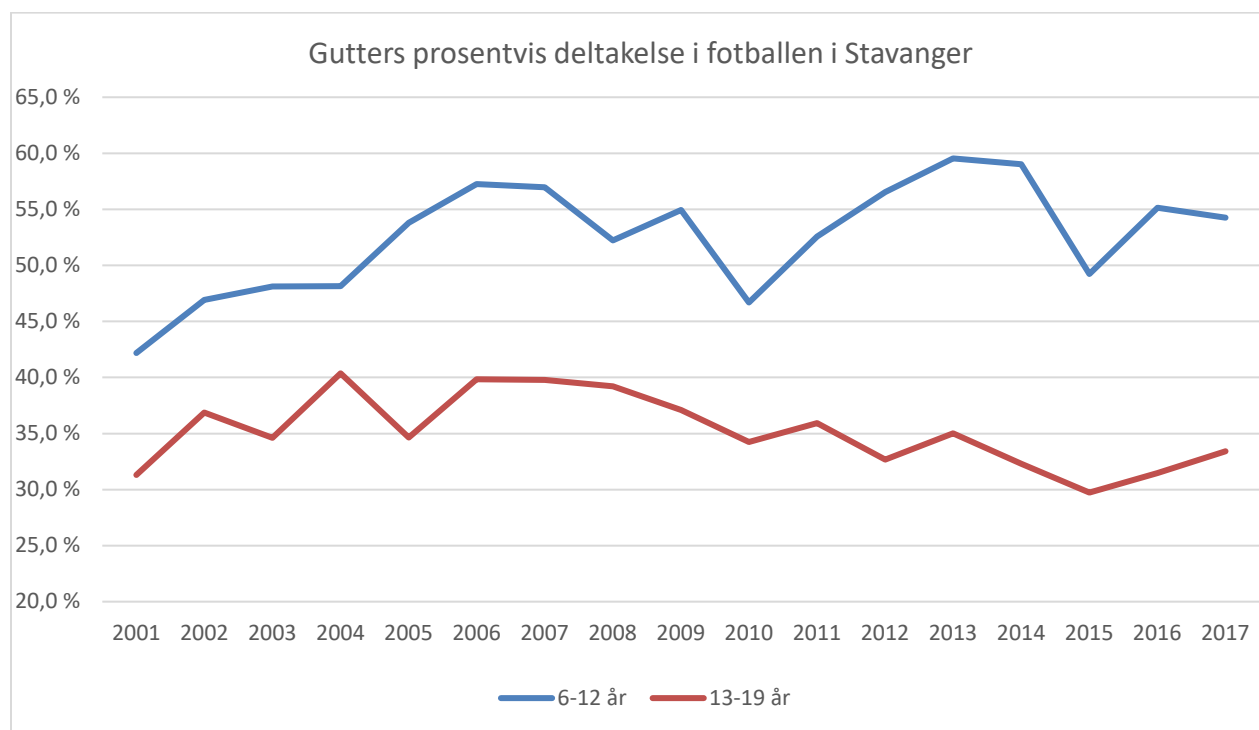

Figur 11: Oversikt over hvor mange prosent som spiller fotball i Stavanger kommune.

Videre skal vi undersøke medlemstallene for jenter og gutter. Vi har valgt å beskrive denne dataen siden vi finner at det har vært spennende endringer. Først skal vi se på hvordan medlemstallene for gutter har endret seg.

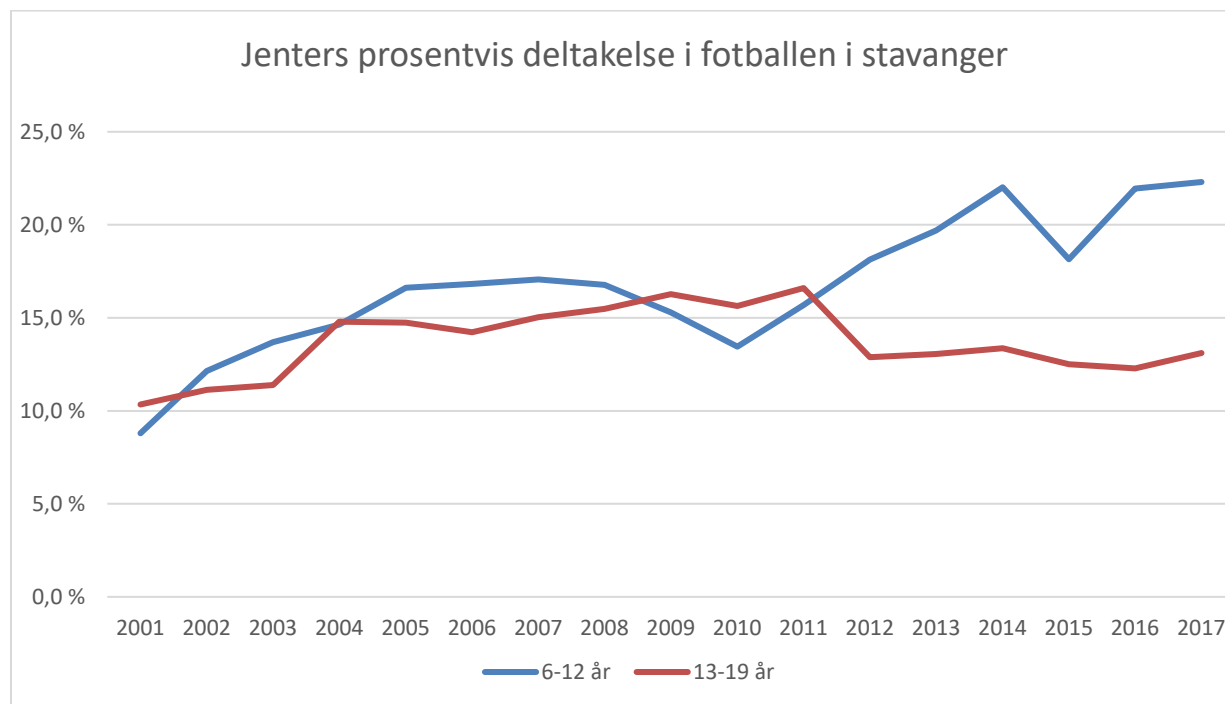
Andelen for gutter har økt fra 42,2% i 2001 til 54,3% i 2017. På det høyeste punktet spilte 59,5% av guttene i Stavanger fotball i 2013. Det er dermed flere gutter som nå spiller fotball en tidligere for barn mellom 6-12 år.

Vi ser derimot en annen trend når vi ser på andel medlemmer for ungdom mellom 13-19 år. For gutter ser vi en økning på tidlig 2000-tallet opp til mot 40% andel medlemmer i fotballklubber blant Stavangers innbyggere. Men fra 2008 ser vi en større nedgang som traff en bunnpunkt i 2015 på under 30% i 2015.

Figur 12: Hvilken prosentandel av gutter som er medlem i en idrettsklubb fordelt mellom barn og unge.

Medlemstallene for jenter 6 – 12 år har økt fra 8,8% i 2001 til 22,3% i 2017. Det var en stabil økning fra 2001 frem til 2005 hvor medlemstallene da stabiliserte seg. Etter en liten nedgang fra 2008 til 2010 ser vi derimot en økning fra 2010 til 2014. For gruppen 13 – 19 år er det en oppgang fra 2001 til 2011 hvor toppunktet var 16,6%, men har etter dette falt igjen til rundt 12% - 13% hvor det har stabilisert seg. Medlemstallene for denne perioden har økt, men andelen deltakere har holdt seg stabil grunnet høy befolkningsvekst for jenter 13 – 19 år.

Figur 13: Hvilken prosentandel av jenter som er medlem i en idrettsklubb fordelt mellom barn og unge.

5.4 Frafall

For å finne et mål på frafall har vi fulgt de samme årskullene fra når de spiller barnefotball til ungdomsfotball, sammenlignet medlemstallene og regnet ut prosentvis endring. På denne måten finner vi ut hvor mange fra de samme årskullene som har falt ut av fotballen i overgangen fra barne- til ungdomsfotball. Det er viktig å understreke at vi ikke måler årlig frafall i barne- og ungdomsfotballen generelt. Det som måles er frafallet fra barne- til ungdomsfotballen for ett bestemt intervall av årskull. Frafallet blir presentert både i tabell 10 og grafisk i figur 14. I figur 14 er prosentvis frafall representert i y – akse og årstallet de gitte årskullene spiller ungdomsfotball i x – akse.

For og detaljert forklare hvordan vi har målt frafallet tar vi utgangspunkt i den øverste raden i tabell 9 som viser frafallet for årskullene 1989 til 1995. Forklaringen er representativ for hele tabell 10 og alle frafallsmålene våre da utregningene er de samme bare med data fra ulike årskull.

Årstall for ungdomsfotball	Årskull	Intervall	Årstall	Medlemstall	Frafall
2008	1989-1995	6-12 år	2001	2765	
		13-19 år	2008	2851	-3,11 %

Tabell 9: Figuren illustrerer vår utregning av frafall fra barnefotball til ungdomsfotball. Vi sammenligner et årskull i 2001 og sammenligner dem med samme årskull i 2008 når de samme barna har byttet over til ungdomsfotball.

Tabell 9 viser medlemstallene for årskullene 1989 til 1995 i henholdsvis to årstall, 2001 og 2008. Årskullene er videre inndelt i to aldersintervaller de respektive årene, 6 – 12 år som barnespillere og 13 – 19 år som ungdomsspillere. Dette betyr at i 2001 spilte 2765 barn fra årskullene 1989 til 1995 barnefotball og befant seg i aldersintervall 6 -12 år. I 2008 befant de samme årskullene seg i aldersintervall 13 – 19 år hvor 2957 ungdommer spilte fotball. For å beregne frafallet tar vi differansen mellom medlemstallene i 2001 og 2008, deler på medlemstallet fra 2001 og får et negativt frafall på 3,11%. Dette betyr at for disse årskullene har det ikke vært et frafall i overgangen fra barne- til ungdomsfotballen, men derimot en 3,11% økning i deltakelse. For å gi et mer oversiktlig bilde av inndelingen har vi kategorisert de ulike årskullene etter det årstallet medlemstallene for ungdomsfotball er hentet fra som vi finner i kolonnen «årstall for ungdomsfotball» i tabellen. Det er denne kategoriseringen vi videre i diskusjonen baserer oss på.

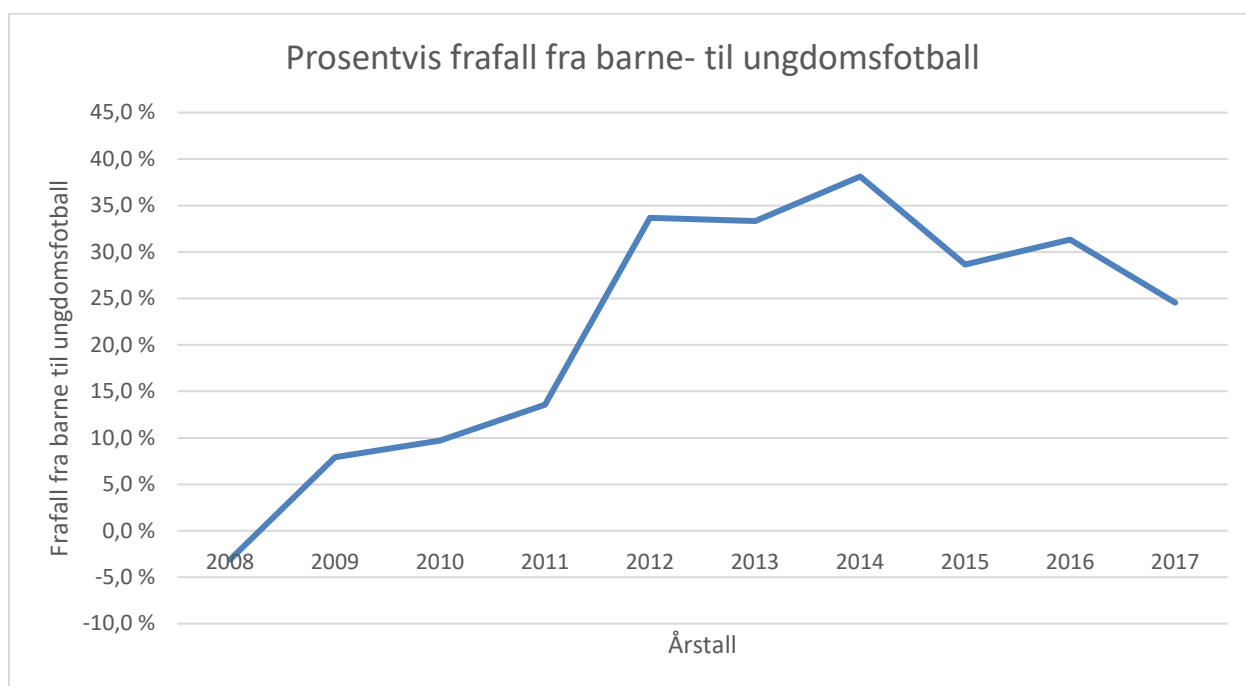
Årstall for ungdomsfotball	Årskull	Intervall	Årstall	Medlemstall	Frafall
2008	1989-1995	6-12 år	2001	2765	
		13-19 år	2008	2851	-3,11 %
2009	1990-1996	6-12 år	2002	3242	
		13-19 år	2009	2985	7,93 %
2010	1991-1997	6-12 år	2003	3154	
		13-19 år	2010	2848	9,70 %
2011	1992-1998	6-12 år	2004	3504	
		13-19 år	2011	3029	13,56 %
2012	1993-1999	6-12 år	2005	3963	
		13-19 år	2012	2629	33,66 %
2013	1994-2000	6-12 år	2006	4166	
		13-19 år	2013	2777	33,34 %
2014	1995-2001	6-12 år	2007	4163	
		13-19 år	2014	2576	38,12 %
2015	1996-2002	6-12 år	2008	3412	
		13-19 år	2015	2435	28,63 %
2016	1997-2003	6-12 år	2009	3651	
		13-19 år	2016	2507	31,33 %
2017	1998-2004	6-12 år	2010	3299	
		13-19 år	2017	2489	24,55 %

Tabell 10: Figuren illustrerer vår utregning av frafall fra barnefotball til ungdomsfotball. Kolonnen lengst til venstre viser årstallet frafallet er beregnet for.

Resultatene fra tabell 10 presenterer vi også grafisk i figur 14.

Den første observasjonen fra utregningen, 2008, observerer vi at det er en oppgang i antall deltakere fra barnefotball til ungdomsfotball. Bakgrunnen til dette er kvinnefotballens stigende popularitet ettersom det kun var 477 jenter som spilte fotball i 2001 mellom 6 - 12 år, samtidig som det var 837 jenter på ungdomsnivå som spilte fotball i 2008.

Videre observeres en oppgang i figur 14 som tilsier et høyere frafall. Fra 2008 til 2012 vises en konstant økning. Det store skifte kommer i årskullet 2012 da det forekommer en drastisk endring i medlemstallene. Sammenlignet med året før får vi en økning for barnefotballen på rundt 400 deltakere, samtidig observerer vi at deltakere for ungdomsfotball minker med 400 deltakere. Dette fører til en økning i frafallet til rundt 33%. De neste tre årskullene legger frafallet på rundt 35% mellom barne- og ungdomsfotballen. Fra 2015 ser ut som om frafallet minker, og frafallet i 2017 er på sitt laveste siden 2012.

Figur 14: Figuren illustrerer frafallet mellom barne- og ungdomsfotball og baserer seg på utregningene som blir fremstilt i tabell 10.

I kapittel 5.4 har vi undersøkt frafallet fra barnefotball til ungdomsfotball. Frafallet er illustrert gjennom tabell 10 og figur 14. Resultatet av analysen viser at for alle årene bortsett fra det første så observeres et frafall i fotballen. Frafallet øker fra -3,11% i 2008 til 38,12% i 2014. Fra 2014 til 2015 faller frafallet ned til 28,6%. I 2017 har frafallet falt videre til 24,6%. Frafallet steg altså fra 2008

5.5 Lokale forskjeller

Gjennom Gini-koeffisienten har vi funnet at Stavanger er en av byene i Norge med høyest forskjeller innenfor inntektsfordeling av sine innbyggere. Levekårsundersøkelsen og data om inntekt i Stavanger er brukt til å fordele klubbene inn i tre forskjellige grupper. De indikatorene fra levekårsundersøkelsen som er lagt til grunn for inndelingen er lavinntektshusholdninger, barn i lavinntektshusholdninger og nettoinntekt. Dette er indikatorer vi mener best mulig kan identifisere hvilke bydeler og klubber hvor kostnader forbundet med deltakelse i fotball kan være en utfordring.

I gruppe 1 er klubbene Hinna, Madla, Viking, Vidar og Vaulen. Alle de nevnte klubbene sine områder for rekruttering av barn til fotballen har flere husholdninger med høy inntekt sammen med en lav andel barn i lavinntektshusholdninger. Det er også for denne gruppen at gjennomsnittsprisen for medlemskontingenter og treningsavgifter er høyest.

For gruppe 2 har vi valgt de klubbene som tilhører bydelsoner med gjennomsnittlig poengsum på indikatorene. Klubbene er Hundvåg, Forus og Gausel, SIF, Tasta og Vardeneset. Noen av klubbene, som Hundvåg og Forus og Gausel har store variasjoner innad i bydelen. Her finner en bydelsoner som har den høyeste rangeringen og den laveste rangeringen på indikatorer som andel barn i lavinntektshusholdninger. De resterende klubbene i gruppe 3 ligger rundt snittet.

Klubbene med områder som kommer dårligst på de valgte indikatorene finner vi i gruppe 3. Klubbene er Brodd, Buøy, Jarl, Sunde og Tjensvoll. Dette er klubber som tilhører bydelssoner med flere levekårsutfordringer enn de to andre gruppene, og de vil gjerne ha et større problem med kostnader tilknyttet deltakelse i fotball. På de utvalgte indikatorene ser vi at det er sentrumsnære bydeler som ofte har utfordringer. Brodd, som det eneste laget på Storhaug, er hvor flere av bydelsonene med barn i lavinntektshusholdninger er fra. De resterende bydelene er relativt spredd rundt i kommunen.

Av de 18 klubbene har vi fordelt 15 av dem inn i de tre grupper som er i tabell 11. De klubbene som er utelatt er KFUM, POL og International School of Norway. Grunnen til dette er at POL består oftest bare av et seniorlag og det er sjeldent at det er lag for de yngre årsklassene. I skrivende stund har KFUM kun to fotballag som er registrert i hele fotballdelen av klubben. International School of Norway følger ikke helt det vanlige seriesystemet, hvor de blant annet kun stiller med lag på høstdelen av sesongen, disse er derfor utelukket. I inndelingen er ikke

størrelsen på klubbene tatt høyde for. Noen klubber er større enn andre og har flere medlemmer, det er ofte helt naturlige grunner til at klubber og grupper har flere totale antall medlemmer. Dette vil ikke utgjøre noe forskjell siden vi regner på andel og ikke antall.

I tabell 15 presenteres de tre forskjellige gruppene med tilhørende klubber og medlemskontingent og treningsavgifter for hver klubb og samlet for hele gruppen. Til høyre i tabellen kan vi se differansen fra kostnader i barnefotball til kostnader i ungdomsfotball.

Det en kan observere i tabellen er hvordan klubbene fra gruppe 1 har den høyeste gjennomsnittskostnaden for både barn og ungdom. Gruppe 2 har den nest høyeste kostnaden og gruppe 3 har den laveste kostnaden. For ungdomsfotball er det en prisforskjell på 562,- fra gruppe 3 til gruppe 2 og en prisforskjell på 420,- fra gruppe 2 til gruppe 1. I barnefotballen er ikke forskjellene like store, men det er en prisforskjell på 627,- fra gruppe 3 til gruppe 1. Vi observerer dermed at det er en betraktelig forskjell for hvilken klubb barn og ungdom spiller for relatert til kostnadene.

Differansen fra barnefotball til ungdomsfotball er også større for gruppe 1 sammenlignet med de to andre gruppene. I tabell 11 kan vi se at det er en stor forskjell for hvor stort prishoppet er for enkelte klubber.

Medlemskontingent og treningsavgift

	Klubb	Barn	Ungdom	
Gruppe 1	Hinna	1500	2700	
	Madla	1750	2550	
	Vidar	1800	2557	
	Viking	1900	1900	
	Vaulen	1500	2250	
				Differanse
Gjennomsnitt gruppe 1		1690	2391	701

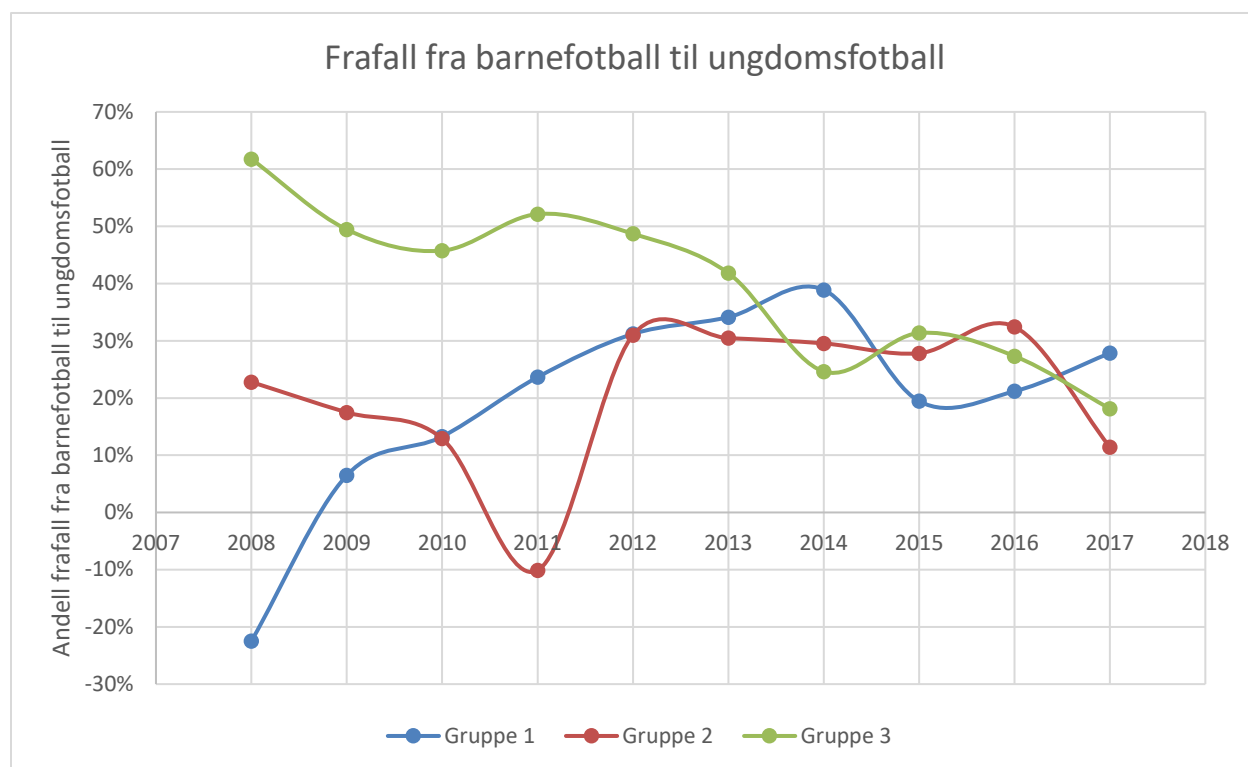
	Klubb	Barn	Ungdom	
Gruppe 2	Hundvåg	1286	1886	
	Forus og Gausel	2143	2400	
	Sif	1260	2070	
	Tasta	1600	1900	
	Vardeneset	1343	1600	
				Differanse
Gjennomsnitt gruppe 2		1526	1971	445

	Klubb	Barn	Ungdom	
Gruppe 3	Brodd	900	1350	
	Buøy	1000	1143	
	Jarl	1000	1043	
	Sunde	900	1407	
	Tjensvoll	1514	2100	
				Differanse
Gjennomsnitt gruppe 3		1063	1409	346

Tabell 11: Illustrerer treningsavgift og kostnader til de forskjellige klubbene i Stavanger. Inndelingen er basert på indikatorer hentet fra levekårsundersøkelsen.

For å finne forskjellene blant bydelene ønsker vi å se på det forskjellige frafallet innad i gruppene fra barnefotball til ungdomsfotball. Som en kan observere i tabellen ovenfor er det en stort endring i kostnadsendringene fra barnefotball til ungdomsfotball. Det kommer frem at kostnadsendringen er høyest for gruppe 1, nest høyest hos gruppe 2 og lavest for gruppe 3. Det vi dermed ønsker å analysere er forskjellen på frafall for de forskjellige gruppene. Svaret på dette finner vi i figur 16 under.

For å finne frafallet for gruppene er det brukt samme utregning som brukt i kapittel 5.4 om frafall. De samme årskullene er fulgt fra når de spiller barnefotball til ungdomsfotball, sammenlignet medlemstallene og deretter er det regnet ut prosentvis endring. I figur 15 kan en observere forskjellen i gruppene angående frafallet fra barnefotball til ungdomsfotball. I 2008 observeres en relativt stor forskjell for gruppene hvor gruppe 3 har et frafall på 63%, samtidig som gruppe 1 har hatt et negativt frafall som betyr en økning i medlemstall fra barne- til ungdomsfotballen. Det er en relativt stor differanse mellom gruppene fra 2008 til rundt 2013. Etter 2013 kan en observere at gruppene har en lignende utvikling og variasjonen minker mellom dem sammenlignet med de tidligere årene. Fra 2014 til 2016 har alle de tre forskjellige klubbene et år hvor deres frafall er størst.

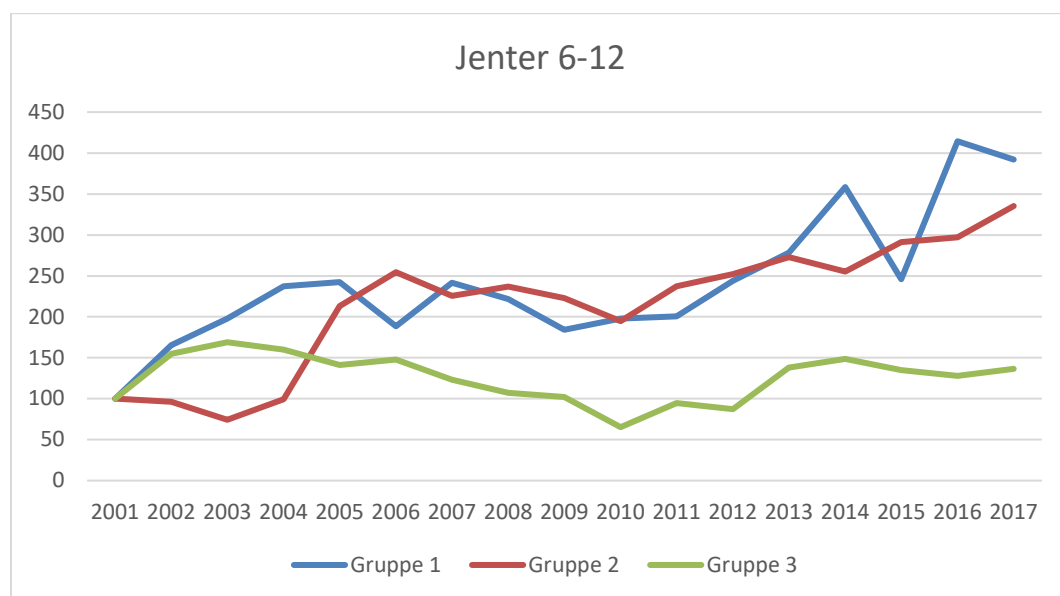
Figur 15: Figuren illustrerer trendlinjen for frafallet fra barnefotball til ungdomsfotball for de forskjellige gruppene.

5.5.1 Utvikling for de forskjellige gruppene

Alle klubber i Stavanger har naturligvis en forskjell på andel medlemstall. Dette ut ifra hvor klubben er plassert og hvor mange innbyggere en finner i området. Dermed vil det ikke bli korrekt om vi bare hadde sammenlignet medlemstallene for de forskjellige gruppene. For å løse

dette har vi valgt å standardisere alle gruppe slik at alle gruppens medlemstall fra 2001 får en verdi på 100. Videre har vi ganget på den endringen som skjer mellom medlemstallene for hvert år for å gi et bedre bilde av utviklingen for klubbene i gruppene. Ved å gjøre dette vil vi se medlemsutviklingen for hvert år hvor alle klubbene har samme utgangspunkt ut i fra den prosentvise endringen. De reelle medlemstallene og de prosentvise endringene for de forskjellige gruppene kan observeres i vedlegg 8, 9 og 10.

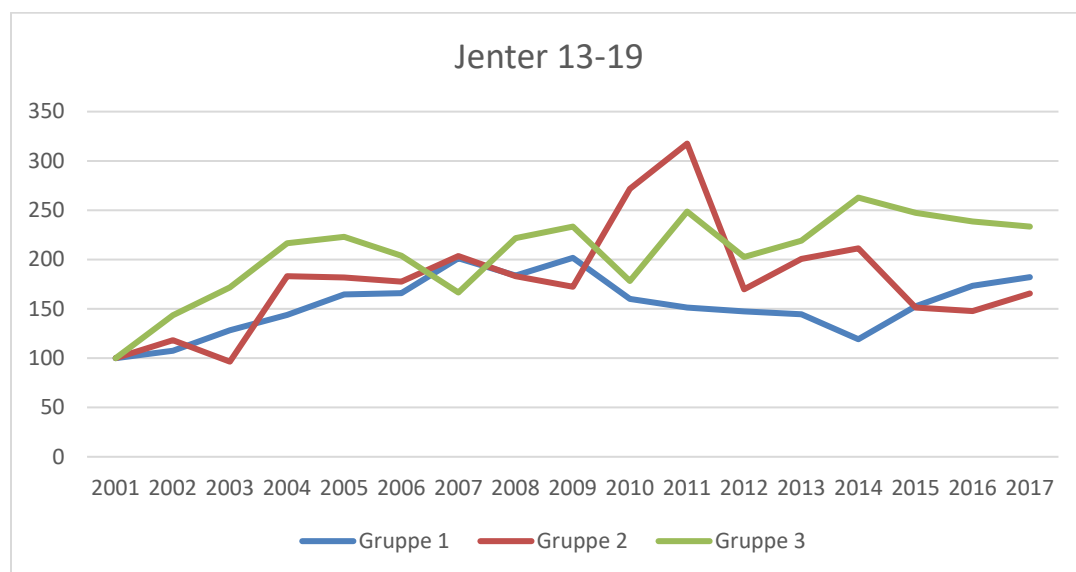
Først skal vi undersøke utviklingen i medlemstall for de forskjellige gruppene for jenter 6 – 12 år. Endringen blir illustrert i figur 16. Det første en kan observere i medlemstallene i vedlegget er hvor mange medlemmer hver gruppe har i 2001. I gruppe 1 er det 139, gruppe 2 har 136 og gruppe 3 har 190 medlemmer. Gruppe 3 har altså flest antall medlemmer for jentene. I 2017 er medlemstallene for gruppe 1 545, gruppe 2 har 456 og gruppe 3 har 259 medlemmer. Vi ser dermed at gruppe 1 og gruppe 2 har hatt den høyeste veksten samtidig som gruppe 3 har forbedret seg, men langt ifra på samme måte.

Figur 16: Illustrerer utviklingen for gruppene vi har inndelt klubbene i basert på endringen i medlemstall for jenter 6 - 12 år.

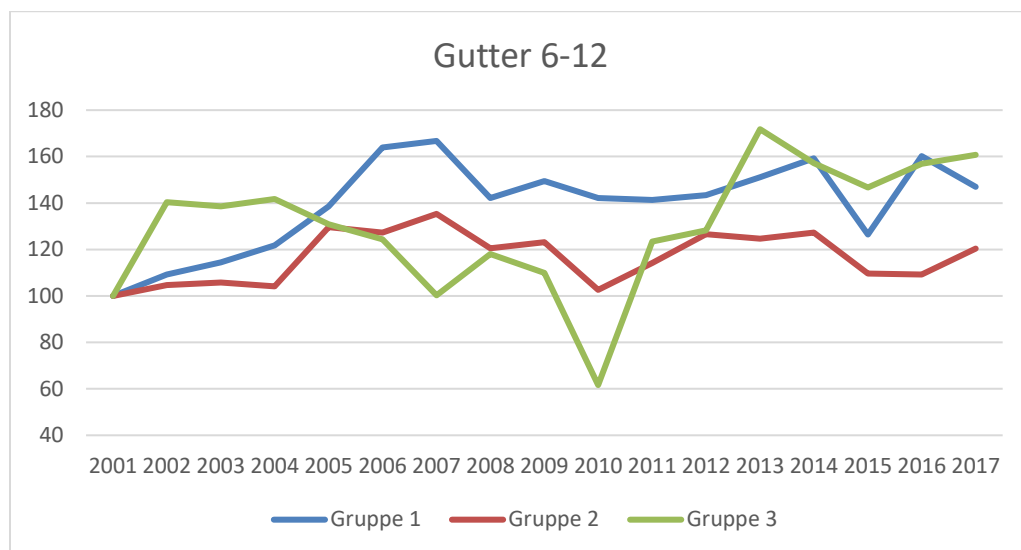
Utviklingen for jenter 13 – 19 år vises i figur 17. Alle gruppene har her hatt en positiv utvikling, men i 2017 er det gruppe 3 som har hatt den største utviklingen. Gruppe 2 har høye medlemstall i 2010 og 2011, men som forsvinner igjen relativt fort. Denne drastiske endringen kommer fra SIF som hadde en økning på sine medlemstall fra 44 i 2009, 157 i 2010, 213 i 2011 og 44 i 2012. I 2017 kan en observere at det er gruppe 2 som har den laveste utviklingen for sine medlemstall.

Gruppe 1 har lenge vært den klubben med svakest utvikling, men siden 2014 har gruppen opplevd en positiv utvikling hvor flere jenter spiller på ungdomsnivå.

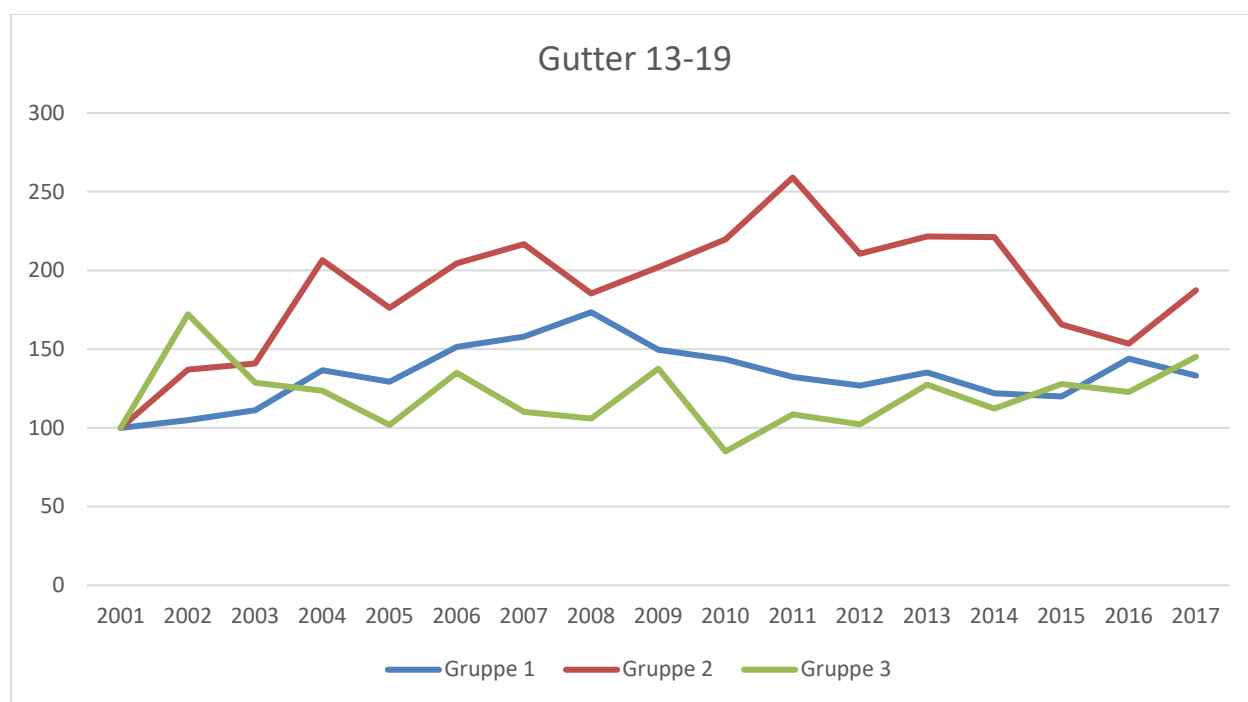
Figur 17: Illustrerer utviklingen for gruppene vi har inndelt klubbene i basert på endringen i medlemstall for jenter 13 - 19 år.

Utviklingen for gutter 6 – 12 år kan observeres i figur 18 og medlemstallene i vedlegg x. Alle gruppene har hatt en økning i sine medlemstall. Gruppe 1 var lenge gruppen som hadde den største økningen. Gruppe 2 er den som har hatt minst økning med kun 20%. Gruppe 3 har hatt flere svingninger i sine medlemstall. I 2010 kan en observere et stort fall som skyldes at Brodd, den største klubben i gruppe 3, ikke hadde registrert sine medlemstall for dette året.

Figur 18: Illustrerer utviklingen for gruppene vi har inndelt klubbene i basert på endringen i medlemstall for gutter 6 - 12 år.

Utviklingen for gutter 13 – 19 år vises i figur 19. Det første en legger merke til i figur 19 er utviklingen til gruppe 2. For gutter 6 – 12 år er det denne gruppen som har hatt den dårligste utviklingen, men for gutter 13 – 19 ser vi den klart sterkeste utviklingen. Deler av årsakene bak dette er de høye medlemstallene for SIF i perioden 2010 – 2011 som er tidligere nevnt i avsnittet om jenter 13 – 19 år. Gruppe 2 har den høyeste utviklingen for 15 av de 17 årene vi har tatt med i vår utregning. Gruppe 3 har gjennom 2000- tallet hatt den svakeste utviklingen, men fra 2010 kan en observere en positiv utvikling. Gruppe 1 har hatt en positiv utvikling fra 2001 til 2008, deretter har medlemstallene falt og gruppe 1 ender opp med lavest total utvikling.

Figur 19: Illustrerer utviklingen for gruppene vi har inndelt klubbene i basert på endringen i medlemstall for gutter 13 - 19 år.

6. Diskusjon

Analysen vår viser at kostnadene forbundet med deltakelse i fotballen i Stavanger, medlemskontingenten, har økt mer enn konsumprisindeksen i perioden fra 2011 til 2017. Norges Fotballforbund (2017) viser at kostnadene i fotball har økt for både barn og unge, men rapporten konkluderer med at fotball fortsatt er en rimelig idrett å delta i og at kostnadsnivået er økende. I kapittel 5.1 undersøker vi kostnadsendringene for barne- og ungdomsfotball hvor vi finner at kostnadene har økt. Våre observasjoner av tidligere kontingentpriser, sammen med Lunde (2011) sin rapport, er ikke 100% pålitelige. Vi vet ikke hvor mange eller hvilke klubber Lunde har fått tilsendt medlemskontingenter fra i Stavanger, men sett opp mot vår observasjoner, virker funnene fra rapporten å være representative. Dermed tyder våre tidligere observasjoner og forskning på at en kostnadsøkning på 525,- for barn og 750,- for ungdom før prisjustering er kanskje ikke den helt nøyaktige prisøkningen. Våre funn viser uansett at det har vært en prisøkning fra 2011 til 2019.

Vår studie viser at både antall medlemmer og prosentvis deltakelse i fotballen i Stavanger har økt på tvers av kjønn og aldersintervall. Resultatene viser at både for barn og ungdom har jentene hatt en større vekst i antall medlemmer enn guttene. Fra tabell 7 ser vi at jenter 6 – 12 år er den gruppen med høyest vekst i medlemstall med en 135,46% økning i perioden 2001 til 2017. Dette er mer enn en dobling av antall medlemmer. Sannsynligvis har det vært et økt fokus med bedre tilbud rettet mot jenter som har ført til en økning i medlemstallene. Gulli viste gjennom sin studie at de som har oppnådd større medlemsvekst enn befolkningsendringene har gjennomført tiltak for å få flere med i idretten. Med bakgrunn i delkapittel 2.1.2 tror vi at peer effekten har stått veldig sterkt innenfor jentefotballen hvor den positive utviklingen i medlemstall kan tyde på en snøballeffekt.

I tabell 7 finner vi at jenter 6 – 12 år har opplevd en større vekst i medlemstall enn jenter 13 – 19. For guttene er resultatet motsatt, hvor tabell 8 viser at gutter 13 – 19 år har hatt en større vekst i medlemstall enn gutter 6 – 12 år. Videre viser resultatene at andelen av befolkningen som spiller fotball i Stavanger har utviklet seg relativt likt mellom kjønn og aldersintervall. Figur 12 og 13 viser at både jenter og gutter 6 – 12 år har hatt en større prosentvis vekst i deltakelse enn jenter og gutter 13 – 19 år.

Studien vår viser en økning i medlemstall, prosentvis deltakelse og i kostnader. Disse funnene er ikke konsistent med konsumentteorien presentert i kapittel 2.1 som viser at økt pris gir redusert etterspørsel. Vår studie har ikke undersøkt hvorfor flere barn og unge spiller fotball. Likevel kan det tenkes at det eksisterer positive nettverkseksternaliteter, som beskrevet i delkapittel 2.1.1, for barn og unges valg om å spille fotball, hvor deres etterspørsel etter å spille fotball øker med antallet andre barn og unge som spiller fotball.

Frafallet har vi funnet ved bruk av medlemstallene fra idrettsregistreringen og sett på endringen fra barne- til ungdomsfotballen. Vi fant ingen tidligere forskning på området som har brukt lignende metode for å beregne frafall. Tidligere forskning (Bakken, 2017; Seippel, 2017; Myrli & Mehus, 2015) har baserer seg på spørreundersøkelse for å finne et frafall. Dette gjør det vanskelig for oss å sammenligne våre resultater med tidligere forskning. Data fra idrettsregistreringen hvor medlemstallene er inndelt i aldersintervaller satt begrensinger for ønskelige frafallsberegninger i oppgaven. Dette er en svakhet i studie vårt. Likevel finner vi interessante resultater verdt å belyse.

Resultatene av analysen fremstilt grafisk i figur 14 viser en relativt kraftig økning i frafallet fra barne- til ungdomsfotballen i perioden 2008 – 2011. Frafallet stabiliserer seg noe frem til 2014 hvor vi ser en reduksjon i frafallet helt frem til 2017. Ettersom frafall tilsynelatende er en naturlig del av fotballen er det vanskelig å si om resultatene våre viser et høyt eller lavt frafall. Vi kan verken bevise eller motbevise at det finnes et stort frafall mellom barne- og ungdomsfotballen i Stavanger. Likevel kan vi med sikkerhet si at det eksisterer et frafall basert på data fra idrettsregistreringen.

Tidligere forskning avdekker en rekke ulike årsaker til frafall. Reitlo (2012) viser at grunnene til frafall og endringer i medlemstall ofte er komplekse og består av både interne og eksterne faktorer. I Seippel (2005) sin rapport spurte han følgende spørsmål om hvorfor unge hadde falt fra idretten: «Hvilken av grunnen er den viktigste for at du sluttet eller ble mindre aktiv i idretten?» hvor det var 2,4% som svarte at det var for dyrt. Holte og Nøstdal (2016) har i sin oppgave også funnet få tilfeller hvor fotballen var for dyr, men det var enkelt tilfeller som ble rapportert. For vår analyse så er det ikke mulig å identifisere om frafallet kommer av frivillige eller ufrivillige årsaker.

Studien vår viser at det finnes lokale forskjeller innad i Stavanger. Gjennom levekårsundersøkelsen i kapittel 2.3 har vi sett at det er forskjeller mellom bydelene og ikke minst innad i bydelene. Figur 7 viser at Stavanger er en av kommunene med størst inntektsulikhet i Norge og at kommunen har en økende andel barn som bor under fattigdomsgrensen, som fremvist i tabell 8. Tidligere forskning viser at sosioøkonomisk status er en vesentlig faktor for frafall i idretten (Myrli & Mehus, 2015). Bakken (2017) viser at elever fra husholdninger med høy sosioøkonomisk status deltar lenger i idretten sammenlignet med barn og unge fra husholdning med lav sosioøkonomisk status. Når vi undersøker frafallet i de forskjellige gruppene i figur 15 ser en at fra 2008 til 2014 var frafall større for gruppe 3 sammenlignet med de andre gruppene. Analysen viser derimot en trend med redusert frafall for gruppe 3 fra 62% i 2008 til 18% i 2017. Resultatene viser en motsatt trend for gruppe 1, hvor frafallet øker. Funnene våre viser at fra 2013 er det ingen klare tegn på at sosioøkonomisk status er en vesentlig faktor for frafall.

Vår undersøkelse avdekker et ulikt kostnadsnivå mellom de tre gruppene som kan observeres i tabell 11. Vi ser en sammenheng mellom hvilken gruppe klubbene tilhører og prisen på medlemskontingenten. Det er viktig å bemerke at gjennomsnittskostnadene for gruppene ble beregnet etter inndeling, og at kostnadene for hver enkelt klubb ikke var en indikator for begrunnelsen av inndelingen. Dette viser at kostnadsnivået relatert til deltakelse mulig reflekterer medianinntekten i det området klubben tilhører. Vi kan ikke si med sikkerhet at det reflekterer medianinntekten, da inndelingen i grupper baserer seg på flere indikatorer. Funnene våre samsvarer med funnene fra tidligere forskning på kostnader knyttet til deltakelse i fotballen på et lokalt nivå. Holte og Nøstdal (2016) finner at kostnadsnivået samsvarer med deltakelse for klubber i Oslo reflekterer gjennomsnittsinntekten i det området.

7. Konklusjon

I denne oppgaven fokuseres det på barne- og ungdomsfotballen i Stavanger, hvor vi har undersøkt fotballens kostnader, medlemstall og frafall. Målet med oppgaven er å gi et overordnet bilde over hvordan status for barne- og ungdomsfotballen i Stavanger per i dag og undersøke de historiske utviklingene innenfor temaet. I analysearbeidet har vi tatt i bruk datasett om medlemstall, medlemskontingent, inntekt og innbyggertall. Vi startet med å undersøke kostnadsendringer før analyser på medlemstall, frafall og lokale forskjeller ble utført.

Vi undersøkte tidligere forskning i forsøk på å finne studier på kostnadsendring relatert til medlemskontingenten. Av tidligere forskning fant vi kun én rapport som undersøkte kostnadsendringen i forhold til medlemskontingent. Våre innsamlede data om medlemskontingenter er sammenlignet opp mot funnene fra denne rapporten. Resultatet fra analysen viste en prisøkning på medlemskontingent fra 2011 til 2019 som var høyere enn konsumprisindeksen for samme periode. På grunn av manglede data relatert til tidligere medlemskontingenter har vi måtte bruke Lunde (2011) sin rapport sammen med de tidligere observasjonene vi selv har hentet inn for å finne historisk utvikling av pris på medlemskontingentene. Dette gir rom for unøyaktige resultat. Hadde klubbene tatt vare på historiske priser og hadde det fantes et datasett med denne informasjonen ville vi kunne utført langt mer presise analyser relatert til pris endring på medlemskontingenter.

I vår analyse om medlemstall ønsket vi å finne ut hvor stor andel av barn og unge i som spiller og har spilt fotball i Stavanger. Studiet finner at medlemstall og prosentvis deltakelse fra 2001 til 2017 har økt for både barn og ungdom på tvers av kjønn. Analysen viser det at det nå er flere barn som begynner med fotball for både gutter og jenter. Vi ser i analysen at barn 6-12 år har hatt den største økningen i medlemstall. Jenter 6-12 år er gruppen som har opplevd størst økning i prosentvis deltakelse. Videre viser resultatene at en høyere andel ungdommer spiller fotball i 2017 enn i 2001.

Vi finner tilstedeværelse av frafall i vår analyse fra barnefotball til ungdomsfotball i ni av de ti ulike tidsintervallene. På grunn av vårt datasett har vi måtte utføre analysen på en måte som ikke var ønskelig med tanke på tidligere forskning som er gjort på samme tema. Gitt datasettet vårt har vi allikevel funnet en måte hvor vi klarer å måle frafall. Om datasettet hadde bestått av

medlemstall for vært fødselsår fremfor aldersintervallene vi har, så ville analysen vært mye mer nøyaktig. Vi kunne da sett på frafallet for enkelte alderstrinn i enkelte klubber og aldersgrupper.

Medlemstall, frafall og kostnader er omfattende områder som påvirkes av mange ulike variabler. I et forsøk på å avdekke lokale forskjeller på disse områdene innad i Stavanger delte vi inn klubbene i tre grupper. For å begrense påvirkningen av variabler irrelevante for vår oppgave baserte vi inndelingen i grupper på utvalgte indikatorer fra levekårsundersøkelsen og inntektsdata for Stavanger. Resultatene viser at klubber tilhørende bydelssoner med dårligst mål på variablene, gruppe 3 hadde høyest frafall fra 2008 til 2013. I perioden 2013 – 2017 var frafallet for alle gruppene relativt likt. Resultatene viste derimot at gruppe 3 siden 2008 har hatt en positiv trend i frafallet, med redusert frafall omtrent hvert år. Gruppe 1 har siden 2008 hatt et økende frafall, med en negativ trendutvikling. Analysene viser at prisen på medlemskontingent er høyere i gruppe 1 og lavest i gruppe 3. Våre resultater viser at det eksisterer forskjeller i deltakelse og kostnader innad i Stavanger.

For å kunne trekke sikre konklusjoner om funnene som er gjort i oppgaven kreves det mer data av bedre kvalitet og ytterligere forskning. Vi mener at oppgaven vår er et godt utgangspunkt for videre forskning å bygge videre på.

8. Referanser

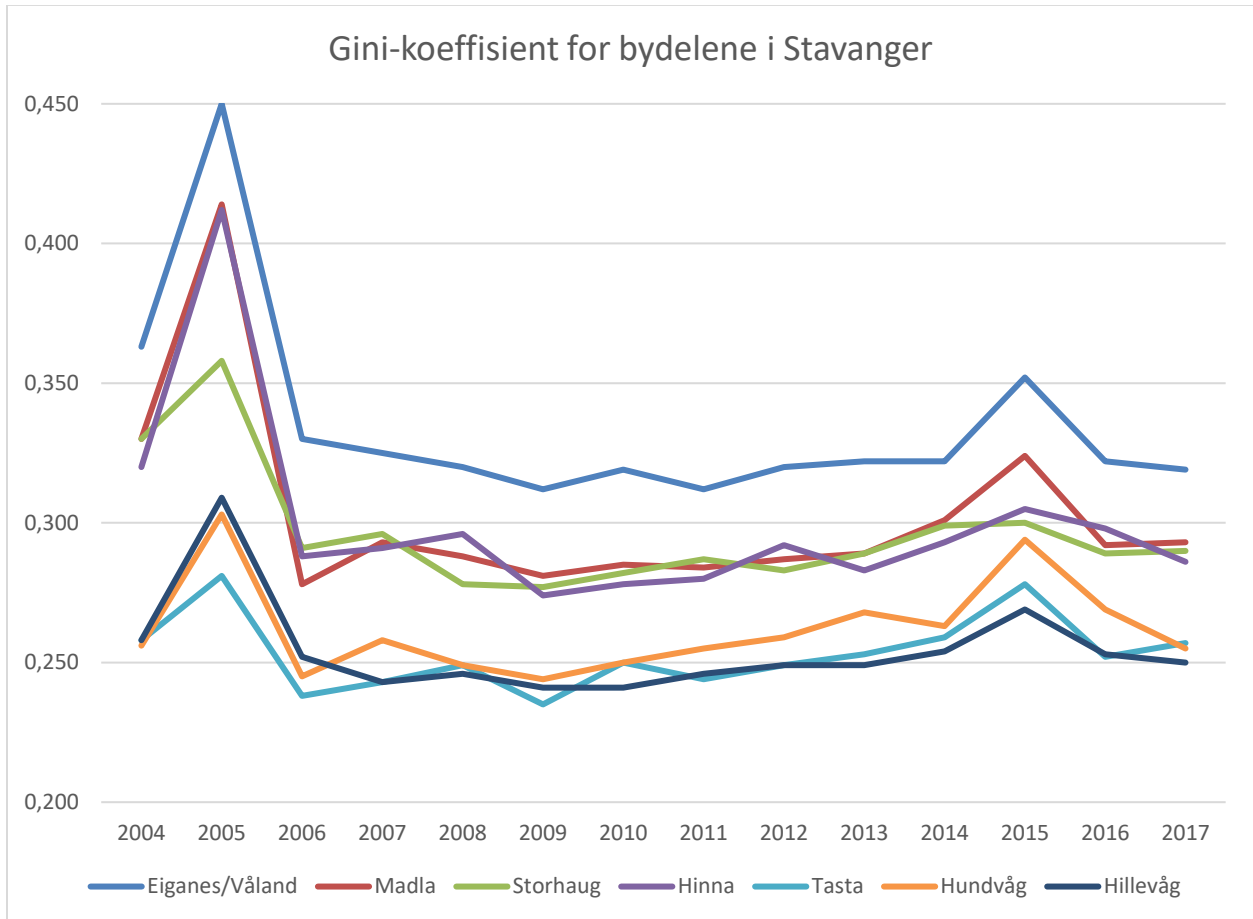
- Andreassen, V., Bredesen, I., & Thøgersen, J. (2016). *Innføring i mikroøkonomi for økonomisk-administrative studier 2. utgave*. Oslo: Cappelen Damm AS.
- Bakken, A. (2017, August). *Ungdata. Nasjonale resultater 2017*. Hentet fra <http://www.hioa.no/Om-OsloMet/Senter-for-velferds-og-arbeidslivsforskning/NOVA/Publikasjoner/Rapporter/2017/Ungdata-2017>
- Dahl, G. B., Løken, K. V., & Mogstad, M. (2012, Juni). *Peer effects in program participation*. Hentet fra <https://www.nber.org/papers/w18198.pdf>
- Dahlum, S. (2015, Juni 17). *Store norske leksikon - Forskningsmetode*. Hentet fra <https://snl.no/forskningsmetode>
- Dahlum, S. (2018, Juni 13). *Store norske leksikon - Kvantitativ analyse*. Hentet fra https://snl.no/kvantitativ_analyse
- Dahlum, S. (2018, Februar 20). *Store norske leksikon - Validitet*. Hentet fra <https://snl.no/validitet>
- Dedekam jr., A. (2002). *Mikroøkonomi*. Bergen: Fagbokforlaget Vigmostad og Bjørke.
- Ertesvåg, F. (2015, April 8). *Barneidretts-debatten: Halvparten sluttet da regningene kom*. Hentet fra <https://www.vg.no/nyheter/innenriks/i/K0M7X/barneidretts-debatten-halvparten-sluttet-da-regningene-kom>
- Frøyland, L., & Sletten, M. A. (2011, Juli). *Ung i Stavanger 2010: Endring, risiko og lokale forskjeller*. Hentet fra https://www.academia.edu/36078125/Ung_i_Stavanger._Endring_risiko_og_lokale_forskjeller_Young_in_Stavanger._Change_risks_and_local_differences_
- Gulli, Ø. (2016). *Endringer i NIF's medlemstall fra 2001 til 2012*. Hentet fra <https://nih.brage.unit.no/nih-xmlui/bitstream/handle/11250/2399264/Gulli%20%C3%98yvind%20v2016.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- Helsenorge. (2019, Januar 02). *Hva fysisk aktivitet gjør med kroppen*. Hentet fra <https://helsenorge.no/trening-og-fysisk-aktivitet/hva-fysisk-aktivitet-gjor-med-kroppen>
- Holte, C. B., & Nøstdal, C. T. (2016). *En studie av kostnadsnivået for ungdomsdeltakelse i organisert fotball i Oslo*. Hentet fra <https://nmbu.brage.unit.no/nmbu-xmlui/bitstream/handle/11250/2400974/HolteNostdal-2016.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- Ingebrigsten, J. E. (2012, November). *Ungdomsidrett i endring*. Hentet fra <https://samforsk.no/Publikasjoner/Ungdomsidrett%20i%20endring%20-%20Ferdig%20rapport%2021.11.2012.pdf>
- Johannessen, S., & Rørtveit, T. (2017, Mars 21). *Slår alarm om pengehysteri i breddefotballen: – Betaler personlig trener for barn i 13-årsalderen*. Hentet fra <https://www.tv2.no/a/8998678/>

- Kulturdepartementet. (2012, Juni 8). *Meld. St. 26 Den Norske idrettsmodellen*. Hentet fra <https://www.regjeringen.no/contentassets/aaf9142d54e344608cc20d4e5fa752e0/no/pdfs/stm201120120026000dddpdfs.pdf>
- Kvam, M. (2016, Mai 09). *Barn og fysisk aktivitet - en gave for livet*. Hentet fra <https://nhi.no/trening/aktivitet-og-helse/fysisk-aktivitet-og-helse/barn-og-fysisk-aktivitet-en-gave-for-livet/>
- Kyhen, H. (2015, November 10). *Minstesats kr. 100,- innføres for medlemskontingent i idrettslag*. Hentet fra <https://www.idrettsforbundet.no/idrettskretser/akershus-idrettskrets/nyhet/minstesats-kr-100--innføres-for-medlemskontingent-i-idrettslag/>
- Laugaland, J. M., Schibevaag, T. A., & Rørvik, S. R. (2018, August 21). *Tusenvis av barn utestengt fra idretten – blir for dyrt*. Hentet fra https://www.nrk.no/rogaland/tusenvis-av-barn-utestengt-fra-idretten-_blir-for-dyrt-1.14174413
- Lind, J. T. (2017, August 17). *Fattigdom*. Hentet fra <https://snl.no/fattigdom>
- Lunde, H. (2011, Juni 20). *Hva koster det å spille fotball i Norge?* Hentet fra http://www.skarnesil.no/grupper/fotball/dokumenter/Hva%20koster%20det%20%C3%A5%20spille%20fotball%20i%20Norge.pdf?fbclid=IwAR2p2i9fhXO8ml69SGGA-bSdKfFnL_IMNecstHjR9oR0GOgeOrywfiZa50U
- Løvås, J., & Ånestad, M. (2019, Januar 18). – *Vi skal tilbake til 2013 og 2014 for å finne samme type optimisme*. Hentet fra <https://www.dn.no/olje/thor-christian-haugland/sparebank-1-sr-bank/rogaland/-vi-skal-tilbake-til-2013-og-2014-for-a-finne-samme-type-optimisme/2-1-243512>
- Myrli, T. R., & Mehus, I. (2015). *Ulikhet i rekruttering og frafall i den organiserte idretten i Trondheim*. Hentet fra <https://journals.hioa.no/index.php/ungdomsforskning/article/view/1598/1462>
- Nilssen, S. (2017, Januar 20). *Foreldre reagerer på Vikings kraftige prisøkning*. Hentet fra <https://www.aftenbladet.no/100Sport/fotball/Foreldre-reagerer-pa-Vikings-kraftige-prisokning-229066b.html>
- Norges Fotballforbund. (2017). *Kostnader i barne- og ungdomsfotballen - En rapport fra Norges Fotballforbund*. Hentet fra <https://www.fotball.no/contentassets/d952a746390e43c1a5a4049e5f0d786f/kostnader-i-barne--og-ungdomsfotballen.pdf>
- Norges Fotballforbund. (2018, Februar 22). *Norges Fotballforbund Årsrapport 2018*. Hentet fra https://idrettsforbundet-my.sharepoint.com/personal/andre_flem_fotball_no/_layouts/15/onedrive.aspx?id=%2Fpersonal%2Fandre_flem_fotball_no%2FDocuments%2F%C3%85rsrapport%2F%C3%85rsrapport_2018%2Epdf&parent=%2Fpersonal%2Fandre_flem_fotball_no%2FDocuments%2F
- Omholt, E. L. (2016, Oktober 17). *Økonomi og levekår for ulike lavinntektsgrupper 2016*. Hentet fra https://www.ssb.no/inntekt-og-forbruk/artikler-og-publikasjoner/_attachment/281093
- Pindyck, R. S., & Rubinfeld, D. L. (2015). *Microeconomics: Eighth edition*. Pearson Education Limited.

- Reitlo, L. S. (2012). *Deltagelse og frafall i ungdomsidretten*. Hentet fra <https://samforsk.no/Publikasjoner/Ferdig%20rapport%20-%20Deltagelse%20og%20fracfall%20i%20ungdomsidretten%20WEB.pdf?fbclid=IwAR1B5aTVG6HTQD4dMSdb3N1Nlp2gR0fxdPuX-Utfwbk0fkctMLiQVXSXDaE8>
- Riis, C., & Moen, R. E. (2016). *Moderne mikroøkonomi 3. utgave*. Oslo: Gyldendal Norsk Forlag AS.
- Seippel, Ø. (2005, Mars). *Orker ikke, gidder ikke, passer ikke? Om frafallet i Norsk Idrett*. Hentet fra http://www.seippel.no/ISF_OrkerIkkeGidderIkke.pdf
- SSB. (2018, Desember 20). *Inntekt for husholdninger, etter husholdningstype*. Hentet Januar 28, 2019 fra <https://www.ssb.no/statbank/table/06944/>
- SSB. (2018, Desember 20). *Inntektsfordelingen belyst ved ulikhetsmålene Gini-koeffisient og P90/P10*. Hentet Mars 27, 2019 fra <https://www.ssb.no/statbank/table/09114/>
- SSB. (2018, Desember 20). *Personer under 18 år i husholdninger med lavinntekt (EU- og OECD-skala)*. Hentet Mars 22, 2019 fra <https://www.ssb.no/statbank/table/08764/>
- SSB. (u.d.). *Definisjonsforskjell i EU og OECD*. Hentet fra https://www.ssb.no/a/magasinet/slik_lever_vi/lenker.html
- SSB. (u.d.). *Gini-koeffisienten*. Hentet fra <https://www.ssb.no/ajax/ordforklaring?key=260215&sprak=no>
- Stavanger kommune. (2017, Januar 14). *Levekår i Stavanger*. Hentet fra <https://www.stavanger.kommune.no/siteassets/samfunnsutvikling/undersokelser-og-rapporter/levokarsundersokelse-for-stavanger---2017.pdf>
- Stavanger kommune. (u.d.). *Bydeler i Stavanger*. Hentet fra <https://www.stavanger.kommune.no/om-stavanger-kommune/bydeler-i-stavanger/>
- Strandbu, Å., Gulløy, E., Andersen, P. L., Seippel, Ø., & Dalen, H. B. (2017, Mars 29). *Norsk sosiologisk tidsskrift 02/2017 (Volum 1)*. Hentet fra https://www.idunn.no/norsk_sosiologisk_tidsskrift/2017/02/ungdom_idrett_og_klasse_fortid_samtid_og_framtid
- Straume, S., Bachmann, K., Skrive, G. K., Nærbøvik, S., & Røvik, K. (2018). *Forebygging av økonomisk eksklusjon i norsk fotball*. Molde: Høgskolen i Molde - NFF.
- Svartdal, F. (2018, Mai 18). *Store norske leksikon - Reliabilitet*. Hentet fra <https://snl.no/reliabilitet>
- Tuv, N., & Epland, J. (2019, Mai 9). *Slik måler SSB ulikhet*. Hentet fra <https://www.ssb.no/inntekt-og-forbruk/artikler-og-publikasjoner/slik-maler-ssb-ulikhet>
- Vaage, O. (2015, Mai 19). *Fritidsaktiviteter 1997-2014*. Hentet fra https://www.ssb.no/kultur-og-fritid/artikler-og-publikasjoner/_attachment/229040?_ts=14d901926c8

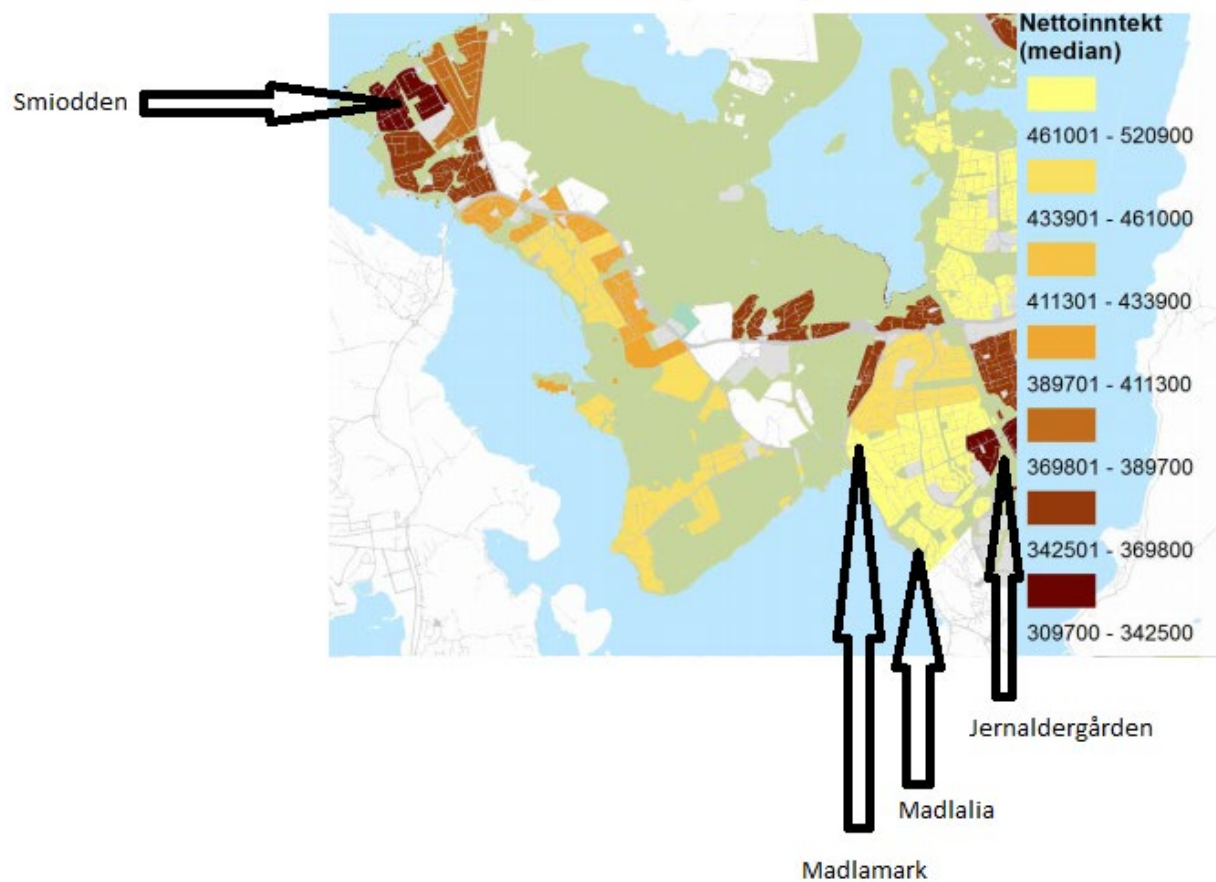
9. Vedlegg

1. Gini-koeffisient bydeler Stavanger

Kilde: (SSB, 2018)

2. Nettoinntekt hentet fra levekårsundersøkelsen med fokus på Madla

Kilde: (Stavanger kommune, 2017, s. 35)

3. Medlemskontingent og treningsavgift

Oversikt over hvor klubbkontingenter og treningsavgifter er hentet fra.

Klubb	Årstall	Kilde
Brodd Fotballklubb Stavanger	2018/2019	http://www.broddfk.no/kontingent-og-avgift/
Buøy IL	2019	Mail
Forus og Gausel	2019	https://web.spoortz.no/portal/public/showContentCategory.do?id=948522655
Fotballklubben Vidar	2018	http://www.fk-vidar.no/images/2017/klubbhandbok.pdf
Hinna Fotball	2018	http://www.hinnafk.no/index.cfm?id=331076
Hundvåg Fotballklubb	2019	https://www.hundvagfotball.no/portal/public/showContentCategory.do?id=948519217
Jarl, SK	2019	https://www.skjarl.no/kontingenter
Madla IL	2019	Telefon
Pol, IL	2019	Telefon
Stavanger IF Fotball	2017	https://sif-fotball.no/wp-content/uploads/2017/06/Nyi-SIF.pdf
Sunde IL	2019, men kostnadene var uendret fra 2018	http://sundeil.no/fotball/attachments/article/53/%C3%98konomisk%20modell%202019.pdf
Tasta IL	2016	https://web.spoortz.no/portal/theme/organization/news/show.do?id=9348634
Tjensvoll FK	2019	https://www.tjensvollfk.no/medlemskontigent/
Vardeneset BK	2019	https://www.vardeneset-bk.no/wp-content/uploads/2019/03/VBK-Klubbhåndbok.pdf
Vaulen IL- Fotball	2018	Intervju
Viking FK	2018	Ligger som vedlegg på høyre side: https://web.spoortz.no/portal/public/showContentCategory.do?id=948536138

4. Historiske kostnader for fotballklubber i Stavanger

Historiske priser på medlemskontingent og treningsavgift

		Årstall		
		2015	2017	2018
Vidar				
	6-12 år	1300	1300	1800
	13-14 år	1700	1700	2200
	15-16 år	2100	2100	2700
	17-19 år	2100	2100	2700

		Årstall		
		2010	2011	2018
Buøy				
	7-16 år	700	900	1000
	17+ år	1000	1800	2000

		Årstall		
		2010	2011	2018
Madla				
	6-12 år	1000	1200	1750
	13-16 år	1700	2000	2550
	17+ år	2000	2000	2550

		Årstall			
		2008	2015	2016	2019
Viking					
	Barn	800	1750	1800	1900
	Ungdom	800	1750	1800	1900
	senior	1000	1750	1800	1900

		Årstall		
		2010	2017	2019
Hundvåg				
	7 år	1000	1400	1000
	8 år	1100	1400	1400
	9 år	1200	1400	1400
	10 år	1300	1400	1400
	11 år	1400	1400	1400
	12 år	1500	1400	1400
	13 år	1600	1800	1800
	14 år	1700	1800	1800
	15 år	1800	1800	1800
	16 år	1900	1800	1800
	17 år	2000	2000	2000

5. Medlemskontingent og treningsavgift

Oversikt over hvor historiske klubbkontingenter og treningsavgifter er hentet fra

Klubb	Årstall	Kilde
Vidar Fotballklubb	2015	http://www.fk-vidar.no/index.php/nyheterarkiv/196-medlemskontingent-2015
Vidar Fotballklubb	2017	http://www.fk-vidar.no/images/2017/klubbok.pdf
FK Viking	2008	https://www.aftenbladet.no/lokalt/i/7jrxB/Fotball-er-billigst-pa-Vigrestad
FK Viking	2015	https://web.spoortz.no/kx/99/files/Viking%20aarsrapport%202015%20Nettbruk.pdf
FK Viking	2016	https://web.spoortz.no/kx/99/Image/Kalvig/2017/Viking%20aarsrapport%202016.pdf
Hundvåg Fotballklubb	2010	https://www.hundvagfotball.no/portal/theme/organization/news/show.do?id=9143203
Buøy	2010/2011	https://web.spoortz.no/portal/theme/organization/news/show.do?id=9165234
Madla IL	2010/2011	https://web.spoortz.no/portal/theme/organization/news/show.do?id=9169306
Vardeneset	2017	https://www.vardeneset-bk.no/wp-content/uploads/2016/12/VBK-Klubbh%C3%A5ndbok_12.12.17.pdf

6. Medlemstall for jenter med vekst og befolkningsvekst

Jenter 6-12		
Årstall	Antall medlemmer	Prosentvis endring
2001	477	
2002	667	40 %
2003	762	14 %
2004	817	7 %
2005	935	14 %
2006	946	1 %
2007	959	1 %
2008	945	-1 %
2009	847	-10 %
2010	738	-13 %
2011	853	16 %
2012	987	16 %
2013	1080	9 %
2014	1226	14 %
2015	1021	-17 %
2016	1258	23 %
2017	1301	3 %
Befolkningsvekst	Økning 2001 til 2017	Prosentvis endring
11,6 %	824	172,7 %

Jenter 13-19		
Årstall	Antall medlemmer	Prosentvis endring
2001	460	
2002	512	11 %
2003	533	4 %
2004	723	36 %
2005	744	3 %
2006	743	0 %
2007	795	7 %
2008	837	5 %
2009	910	9 %
2010	893	-2 %
2011	957	7 %
2012	743	-22 %
2013	754	1 %
2014	771	2 %
2015	721	-6 %
2016	704	-2 %
2017	753	7 %
Befolkningsvekst	Økning 2001 til 2017	Prosentvis endring
23,4 %	293	108,0 %

7. Medlemstall for gutter med vekst og befolkningsvekst

Gutter 6-12		
Årstall	Antall medlemmer	Prosentvis endring
2001	2288	
2002	2575	13 %
2003	2680	4 %
2004	2687	0 %
2005	3028	13 %
2006	3220	6 %
2007	3204	0 %
2008	2942	-8 %
2009	3042	3 %
2010	2561	-16 %
2011	2859	12 %
2012	3078	8 %
2013	3266	6 %
2014	3286	1 %
2015	2770	-16 %
2016	3160	14 %
2017	3166	0 %
Befolkningsvekst	Økning fra 2001 til 2017	Prosentvis endring
7,6 %	878	38,4 %

Gutter 13-19		
Årstall	Antall medlemmer	Prosentvis endring
2001	1393	
2002	1696	22 %
2003	1620	-4 %
2004	1974	22 %
2005	1748	-11 %
2006	2082	19 %
2007	2104	1 %
2008	2120	1 %
2009	2075	-2 %
2010	1955	-6 %
2011	2072	6 %
2012	1886	-9 %
2013	2023	7 %
2014	1865	-8 %
2015	1714	-8 %
2016	1803	5 %
2017	1921	7 %
Befolkningsvekst	Økning 2001 til 2017	Prosentvis endring
29,2 %	528	37,9 %

8. Medlemstall endringer for gruppe 1

Gruppe 1						
Jenter 6-12				Gutter 6-12		
Årstall	Antall medlemmer	Prosentvis endring		Årstall	Antall medlemmer	Prosentvis endring
2001	139			2001	893	
2002	230	65 %		2002	975	9 %
2003	275	20 %		2003	1022	5 %
2004	330	20 %		2004	1087	6 %
2005	337	2 %		2005	1237	14 %
2006	262	-22 %		2006	1464	18 %
2007	336	28 %		2007	1489	2 %
2008	308	-8 %		2008	1270	-15 %
2009	256	-17 %		2009	1335	5 %
2010	275	7 %		2010	1269	-5 %
2011	279	1 %		2011	1262	-1 %
2012	339	22 %		2012	1281	2 %
2013	387	14 %		2013	1350	5 %
2014	498	29 %		2014	1422	5 %
2015	342	-31 %		2015	1129	-21 %
2016	576	68 %		2016	1431	27 %
2017	545	-5 %		2017	1313	-8 %
Befolkningsvekst	Økning 2001 til 2017	Prosentvis endring		Befolkningsvekst	Økning fra 2001 til 2017	Prosentvis endring
11,6 %	406	292,09 %	406,00	7,6 %	420	47,0 %
Jenter 13-19				Gutter 13-19		
Årstall	Antall medlemmer	Prosentvis endring		Årstall	Antall medlemmer	Prosentvis endring
2001	173			2001	629	
2002	186	8 %		2002	660	5 %
2003	222	19 %		2003	699	6 %
2004	249	12 %		2004	860	23 %
2005	285	14 %		2005	813	-5 %
2006	287	1 %		2006	953	17 %
2007	348	21 %		2007	993	4 %
2008	318	-9 %		2008	1091	10 %
2009	349	10 %		2009	941	-14 %
2010	277	-21 %		2010	903	-4 %
2011	262	-5 %		2011	833	-8 %
2012	255	-3 %		2012	798	-4 %
2013	250	-2 %		2013	850	7 %
2014	206	-18 %		2014	767	-10 %
2015	264	28 %		2015	755	-2 %
2016	300	14 %		2016	905	20 %
2017	315	5 %		2017	837	-8 %
Befolkningsvekst	Økning 2001 til 2017	Prosentvis endring		Befolkningsvekst	Økning 2001 til 2017	Prosentvis endring
23,4 %	142	82,1 %		29,2 %	208	33,1 %

9. Medlemstall endringer for gruppe 2

Gruppe 2						
Jenter 6-12				Gutter 6-12		
Årstall	Antall medlemmer	Prosentvis endring		Årstall	Antall medlemmer	Prosentvis endring
2001	136			2001	886	
2002	131	-4 %		2002	927	5 %
2003	101	-23 %		2003	937	1 %
2004	135	34 %		2004	922	-2 %
2005	290	115 %		2005	1149	25 %
2006	346	19 %		2006	1128	-2 %
2007	307	-11 %		2007	1199	6 %
2008	322	5 %		2008	1068	-11 %
2009	303	-6 %		2009	1091	2 %
2010	265	-13 %		2010	909	-17 %
2011	323	22 %		2011	1012	11 %
2012	343	6 %		2012	1122	11 %
2013	371	8 %		2013	1105	-2 %
2014	347	-6 %		2014	1128	2 %
2015	396	14 %		2015	972	-14 %
2016	404	2 %		2016	968	0 %
2017	456	13 %		2017	1067	10 %
Befolkningsvekst	Økning 2001 til 2017	Prosentvis endring		Befolkningsvekst	Økning fra 2001 til 2017	Prosentvis endring
11,6 %	320	235,3 %		7,6 %	181	20,4 %
Jenter 13-19				Gutter 13-19		
Årstall	Antall medlemmer	Prosentvis endring		Årstall	Antall medlemmer	Prosentvis endring
2001	142			2001	349	
2002	168	18 %		2002	478	37 %
2003	137	-18 %		2003	492	3 %
2004	260	90 %		2004	721	47 %
2005	258	-1 %		2005	615	-15 %
2006	252	-2 %		2006	714	16 %
2007	289	15 %		2007	756	6 %
2008	260	-10 %		2008	647	-14 %
2009	245	-6 %		2009	705	9 %
2010	386	58 %		2010	767	9 %
2011	451	17 %		2011	904	18 %
2012	241	-47 %		2012	735	-19 %
2013	285	18 %		2013	773	5 %
2014	300	5 %		2014	772	0 %
2015	215	-28 %		2015	578	-25 %
2016	210	-2 %		2016	536	-7 %
2017	235	12 %		2017	654	22 %
Befolkningsvekst	Økning 2001 til 2017	Prosentvis endring		Befolkningsvekst	Økning 2001 til 2017	Prosentvis endring
23,4 %	93	65,5 %		29,2 %	305	87,4 %

10. Medlemstall endringer for gruppe 3

Gruppe 3						
Jenter 6-12				Gutter 6-12		
Årstall	Antall medlemmer	Prosentvis endring		Årstall	Antall medlemmer	Prosentvis endring
2001	190			2001	443	
2002	294	55 %		2002	622	40 %
2003	321	9 %		2003	614	-1 %
2004	304	-5 %		2004	628	2 %
2005	268	-12 %		2005	580	-8 %
2006	281	5 %		2006	551	-5 %
2007	234	-17 %		2007	444	-19 %
2008	204	-13 %		2008	523	18 %
2009	194	-5 %		2009	487	-7 %
2010	124	-36 %		2010	273	-44 %
2011	180	45 %		2011	547	100 %
2012	166	-8 %		2012	568	4 %
2013	262	58 %		2013	761	34 %
2014	282	8 %		2014	696	-9 %
2015	256	-9 %		2015	650	-7 %
2016	243	-5 %		2016	695	7 %
2017	259	7 %		2017	712	2 %
Befolkningsvekst	Økning 2001 til 2017	Prosentvis endring		Befolkningsv	Økning fra 2001 til 2017	Prosentvis endring
11,6 %	69	36,3 %		7,6 %	269	60,7 %
Jenter 13-19				Gutter 13-19		
Årstall	Antall medlemmer	Prosentvis endring		Årstall	Antall medlemmer	Prosentvis endring
2001	78			2001	255	
2002	112	44 %		2002	439	72 %
2003	134	20 %		2003	328	-25 %
2004	169	26 %		2004	315	-4 %
2005	174	3 %		2005	260	-17 %
2006	159	-9 %		2006	344	32 %
2007	130	-18 %		2007	281	-18 %
2008	173	33 %		2008	270	-4 %
2009	182	5 %		2009	351	30 %
2010	139	-24 %		2010	217	-38 %
2011	194	40 %		2011	277	28 %
2012	158	-19 %		2012	261	-6 %
2013	171	8 %		2013	325	25 %
2014	205	20 %		2014	286	-12 %
2015	193	-6 %		2015	326	14 %
2016	186	-4 %		2016	313	-4 %
2017	182	-2 %		2017	370	18 %
Befolkningsvekst	Økning 2001 til 2017	Prosentvis endring		Befolkningsv	Økning 2001 til 2017	Prosentvis endring
23,4 %	104	133,3 %		29,2 %	115	45,1 %